

**«Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры»
АҚ**

*2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін,
тәуелсіз аудитордың аудиторлық қорытындысымен*

Қаржылық есептілік

МАЗМҰНЫ

БАСШЫЛЫҚТЫҢ 2025 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУ ЖӘНЕ БЕКІТУ ҮШІН ЖАУАПТЫЛЫҒЫ ТУРАЛЫ МӘЛІМДЕМЕСІ

АУДИТОРЛЫҚ ҚОРЫТЫНДЫ

Қаржылық есептілік

Қаржылық жағдай туралы есеп	1
Пайда немесе залал және өзге де жиынтық кіріс туралы есеп	2
Меншікті капиталдағы өзгерістер туралы есеп	3
Ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп	4

Қаржылық есептілікке ескертпелер

1	Жалпы ақпарат	5
2	Қор өз қызметін жүзеге асыратын экономикалық орта	6
3	Есеп саясатының қағидаттары	6
4	Есеп саясатын қолданудағы маңызды бағалау мәндері мен пайымдаулары	19
5	Жаңа немесе қайта қаралған стандарттар мен түсініктемелерге көшу	21
6	Жаңа есептік ережелер	21
7	Ақша қаражаты және ақша қаражатының баламалары	22
8	Борыштық бағалы қағаздарға инвестициялар	23
9	Дебиторлық берешек	26
10	Негізгі құралдар мен материалдық емес активтер	29
11	Бағалау міндеттемелері	29
12	Кепілдік берілген өтемді төлеу бойынша депозиторлар алдындағы міндеттемелер	30
13	Өзге де міндеттемелер	31
14	Акционерлік капитал	31
15	Пайыздық кірістер мен шығыстар	31
16	Қатысушы банктердің жарналарынан және мәжбүрлеп таратылатын банктің тарату комиссиясынан түсетін таза кіріс	32
17	Әкімшілік және басқа операциялық шығыстар	33
18	Корпоративтік табыс салығы	33
19	Қаржылық тәуекелдерді басқару	35
20	Капиталды басқару	42
21	Шартты міндеттемелер	43
22	Өділ құн туралы ақпаратты ашу	43
23	Бағалау санаттары бойынша қаржы құралдарын ұсыну	44
24	Байланысты тараптармен операциялар	44
25	Есепті кезең аяқталғаннан кейінгі оқиғалар	45

БАСШЫЛЫҚТЫҢ 2025 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУ ЖӘНЕ БЕКІТУ ҮШІН ЖАУАПКЕРШІЛІК ТУРАЛЫ МӘЛІМДЕМЕСІ

Басшылық «Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры» акционерлік қоғамының (бұдан әрі - «Қор») 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдайын, сондай-ақ көрсетілген күнге аяқталған жыл ішіндегі оның қызметінің нәтижелерін, ақша қаражатының қозғалысын және капиталдағы өзгерістерін Бухгалтерлік есептің халықаралық стандарттары жөніндегі кеңес (бұдан әрі - «ХҚЕСК») шығарған Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (бұдан әрі - «ХҚЕС») сәйкес дұрыс көрсететін қаржылық есептілікті дайындау үшін жауап береді.

Осы қаржылық есептілікті дайындау кезінде басшылық:

- есеп саясатының қағидаттарын дұрыс таңдау мен қолдануды қамтамасыз ету;
- осындай ақпараттың орындылығын, дұрыстығын, салыстырмалылығы мен түсініктілігін қамтамасыз ететін нысанда ақпаратты, оның ішінде есеп саясаты туралы деректерді ұсыну;
- ХҚЕС талаптарын орындау пайдаланушылардың есептілікті түсінуі үшін қандай да бір мәмілелер, сондай-ақ өзге де оқиғалар немесе шарттар Қор қызметінің қаржылық жағдайына және қаржылық нәтижелеріне тигізетін әсерін түсінуі үшін жеткіліксіз болған жағдайларда қосымша ақпаратты ашу;
- Қордың қызметін таяу болашақта жалғастыру қабілетін бағалау үшін жауапты болады.

Басшылық сондай-ақ:

- Қордың ішкі бақылауының тиімді және сенімді жүйесін әзірлеу, енгізу және қолдау;
- Қордың мәмілелерін ашуға және түсіндіруге, сондай-ақ кез келген күні Қордың қаржылық жағдайы туралы жеткілікті дәлдікпен ақпарат беруге және қаржылық есептіліктің ХҚЕС талаптарына сәйкестігін қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін нысанда есеп жүргізу;
- Қазақстан Республикасының заңнамасына және бухгалтерлік есеп стандарттарына сәйкес бухгалтерлік есепті жүргізу;
- активтердің сақталуын қамтамасыз ету жөнінде барлық ақылға қонымды ықтимал шараларды қабылдау; және
- қаржылық және өзге де теріс пайдалану фактілерін анықтау және болдырмау үшін жауапты болады.

2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін осы қаржылық есептілікті Қор басшылығы 2026 жылғы 20 ақпанда шығаруға бекітті.

Қор Төрағасы

Бас бухгалтер

А.Н. Утембаев

Ә.М. Амирбекова

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРДЫҢ АУДИТОРЛЫҚ ҚОРЫТЫНДЫСЫ

«Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры» АҚ Қатысушысына және басшылығына

Пікір

Біз «Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры» АҚ (бұдан әрі – «Қор») 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы есептен, көрсетілген күні аяқталған жыл үшін пайда немесе залал және өзге де жиынтық кіріс туралы есептен, капиталдағы өзгерістер туралы есептен және ақша қаражатының қозғалысы туралы есептен, сондай-ақ есеп саясатының негізгі ережелеріне қысқаша шолуды қоса алғанда, қаржылық есептілікке ескертпелерден тұратын қаржылық есептілігіне аудит жүргіздік.

Біздің ойымызша, қоса беріліп отырған қаржылық есептілік 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қордың қаржылық жағдайын, сондай-ақ көрсетілген күнге аяқталған жыл үшін оның қаржылық нәтижелері мен ақша қаражатының қозғалысын Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (ХҚЕС) сәйкес барлық елеулі аспектілерде анық көрсетеді.

Пікір білдіру үшін негіз

Біз аудитті Халықаралық аудит стандарттарына (МСА) сәйкес жүргіздік. Осы стандарттарға сәйкес біздің міндеттеріміз бұдан әрі біздің қорытындымыздың «Қаржылық есептілік аудиті үшін аудитордың жауапкершілігі» бөлімінде сипатталған. Біз Бухгалтерлерге арналған халықаралық этика стандарттары жөніндегі кеңестің кәсіби бухгалтерлердің этика кодексіне (Кодекс) және Қазақстан Республикасындағы біздің қаржылық есептілік аудитіне қолданылатын этикалық талаптарға сәйкес Компанияға қатысты тәуелсіз. Біз осы талаптар мен Кодексте белгіленген өзге де этикалық міндеттерді орындадық. Біз алған аудиторлық дәлелдемелер біздің пікірімізді білдіруге негіз болуы үшін жеткілікті және лайықты деп есептейміз.

Қосымша мәліметтер

Қордың 2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға арналған қаржылық есептілігі ТОО «Grant Thornton» компаниясымен аудиттен өтті. ТОО «Grant Thornton» аталған қаржылық есептілікке қатысты модификацияланбаған аудиторлық пікір білдірді.

Басшылықтың және корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалардың қаржылық есептілікке жауапкершілігі

Басшылық ХҚЕС-ке сәйкес көрсетілген қаржылық есептілікті дайындау және дұрыс ұсыну үшін және басшылық жосықсыз іс-әрекеттер немесе қателер салдарынан елеулі бұрмалаушылықтары жоқ қаржылық есептілікті дайындау үшін қажет деп санайтын ішкі бақылау жүйесі үшін жауапты болады.

Қаржылық есептілікті дайындау кезінде басшылық Қордың өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетін бағалау үшін, тиісті жағдайларда қызметтің үздіксіздігіне қатысты мәліметтерді ашқаны үшін, және басшылық Компанияны таратуға, оның қызметін тоқтатуға ниетті немесе оның қызметін таратудан немесе тоқтатудан басқа қандай да бір нақты баламасы жоқ жағдайларды қоспағанда, қызметтің үздіксіздігі туралы жорамал негізінде есептілікті жасағаны үшін жауапты болады.

Корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалар Қордың қаржылық есептілігін дайындауды қадағалау үшін жауапты болады.

Аудитордың қаржылық есептілік аудиті үшін жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз қаржылық есептілікте жосықсыз әрекеттер немесе қателіктер салдарынан елеулі бұрмалаушылықтар болмайтынына және біздің пікірімізді қамтитын аудиторлық қорытынды шығаруға ақылға қонымды сенімділік алу болып табылады. Ақылға қонымды сенімділік сенімділіктің жоғары дәрежесін білдіреді, бірақ Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргізілген аудит олар болған кезде әрқашан елеулі бұрмалаушылықтарды анықтайтынына кепілдік болып табылмайды. Бұрмалаулар жосықсыз іс-әрекеттердің немесе қателердің нәтижесі болуы мүмкін және егер олар осы қаржылық есептілік негізінде қабылданатын пайдаланушылардың экономикалық шешімдеріне жеке немесе жиынтықта әсер етуі мүмкін деп негізді болжауға болса, елеулі болып саналады.

ХАС-на сәйкес жүргізілетін аудит шеңберінде біз кәсіби пайымды қолданамыз және бүкіл аудиторлық тексеру барысында кәсіби скептицизмді сақтаймыз. Сонымен қатар, біз төмендегілерді орындаймыз:

- жосықсыз іс-әрекеттер немесе қателер салдарынан қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалану тәуекелдерін анықтаймыз және бағалаймыз; осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық рәсімдер әзірлейміз және жүргіземіз; өз пікірімізді білдіруге негіз болуы үшін жеткілікті және лайықты болып табылатын аудиторлық дәлелдер аламыз. Жосықсыз әрекеттер нәтижесінде елеулі бұрмалауды таппау тәуекелі қатенің нәтижесінде елеулі бұрмалауды таппау тәуекелінен жоғары, өйткені жосықсыз әрекеттер сөз байласуды, жалғандықты, ақпаратты қасақана жіберуді, бұрмалап ұсынууды немесе ішкі бақылау жүйесін айналып өту әрекеттерін қамтуы мүмкін;
- жағдайларға сәйкес келетін аудиторлық рәсімдерді әзірлеу мақсатында, бірақ Қордың ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікір білдіру мақсатынсыз аудит үшін маңызы бар ішкі бақылау жүйесінің ұғымын аламыз;
- қолданылатын есеп саясатының тиісті сипатын, бухгалтерлік бағалаулардың негізділігін және басшылық дайындаған ақпараттың тиісті ашылуын бағалаймыз;
- басшылықтың қызметтің үздіксіздігі туралы ұйғарымды қолдануының заңдылығы туралы қорытынды шығарамыз, ал алынған аудиторлық дәлелдемелердің негізінде – нәтижесінде Қордың өз қызметін үздіксіз жалғастыруға қабілеттілігіне елеулі күмән туындауы мүмкін оқиғалармен немесе шарттармен байланысты елеулі белгісіздіктің бар екені туралы тұжырым жасаймыз. Егер біз елеулі белгісіздік бар деп тұжырым жасасақ, біз өзіміздің аудиторлық қорытындымызда қаржы есептілігінде ақпараттың сәйкесінше ашылуына назар аударуға немесе, егер ақпаратты мұндай ашу лайықсыз болып табылса, өз пікірімізді өзгертуге тиіспіз. Біздің тұжырымдарымыз өзіміздің аудиторлық қорытындымыз жасалған күнге дейін алынған аудиторлық дәлелдерге негізделген. Алайда болашақ оқиғалар немесе шарттар Қордың өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетін жоғалтуына әкеп соқтыруы мүмкін;
- қаржылық есептіліктің тұтастай ұсынылуын, оның құрылымы мен мазмұнын, оның ішінде ақпараттың ашылуын, сондай-ақ оның негізінде жатқан операциялар мен оқиғалар олардың дұрыс ұсынылуын қамтамасыз ететіндей болып ұсынылуын бағалауды жүргіземіз.

Біз корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалармен ақпараттық өзара іс-қимылды жүзеге асырамыз, олардың назарына аудиттің жоспарланған көлемі мен мерзімдері туралы, сондай-ақ аудит нәтижелері бойынша елеулі ескертулер, оның ішінде аудит процесінде анықтайтын ішкі бақылау жүйесінің елеулі кемшіліктері туралы ақпаратты жеткіземіз.

Адилжан Кенжекулов
«Russell Bedford A+ Partners» ХАК ЖШС
Аудит жөніндегі серіктесі

Аудитордың біліктілік куәлігі № 1-ТН 0001018,
30.01.2020 ж.

Шолпанай Кудайбергенова
«Russell Bedford A + Partners» ХАК ЖШС
Бас директоры

Аудиторлық қызметпен айналысуға
арналған №18013076 мемлекеттік
лицензиясын Қазақстан Республикасы
Қаржы министрлігінің Ішкі мемлекеттік
аудит комитеті 2018 жылғы «03» шілдеде
берген.

Қазақстан Республикасы, Алматы қаласы

2026 жылғы «20» ақпан

«Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры» АҚ

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы есеп

Мың қазақстандық теңгемен	Еск.	2025 жылғы 31 желтоқсан	2024 жылғы 31 желтоқсан
АКТИВТЕР			
Ақша қаражаты және ақша қаражатының баламалары	7	216,951,216	94,829,960
Өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздарға инвестициялар	8	1,471,389,045	1,464,877,789
Дебиторлық берешек	9	12,437,600	5,494,371
Өзге де активтер		276,596	419,452
Кейінге қалдырылған салық активі	18	71,802	56,318
Материалдық емес активтер	10	44,475	48,736
Негізгі құралдар	10	90,738	102,203
АКТИВТЕР ЖИЫНЫ		1,701,261,472	1,565,828,829
МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Бағалау міндеттемелері	11	58,371,016	55,921,437
Депозиторлар алдындағы төлем бойынша міндеттемелер	12	-	-
Пайдаға салынатын салық бойынша міндеттеме		2,577,119	-
Өзге де міндеттемелер	13	1,042,622	463,406
МІНДЕТТЕМЕЛЕР ЖИЫНЫ		61,990,757	56,384,843
МЕНШІКТІ КАПИТАЛ			
Акционерлік капитал	14	235,794,400	235,794,400
Бөлінбеген пайда		21,873,354	173,215,056
Эмиссиялық кіріс		544	544
Арнайы резерв	20	1,573,318,083	1,160,135,133
Қаржы активтерін қайта бағалауға арналған резерв		(194,073,610)	(62,059,091)
Өзге де резервтер		2,357,944	2,357,944
ЖИЫНТЫҒЫ МЕНШІКТІ КАПИТАЛ		1,639,270,715	1,509,443,986
МІНДЕТТЕМЕЛЕР МЕН МЕНШІКТІ КАПИТАЛ ЖИЫНЫ		1,701,261,472	1,565,828,829

2026 жылғы 20 ақпанда бекітілді және қол қойылды.

А.Н. Утембаев
Қор Төрағасы

Э.М. Амирбекова
Бас бухгалтер

«Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры» АҚ

**2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін
Пайда немесе залал және өзге де жиынтық кіріс туралы есеп**

Мың қазақстандық теңгемен	Еск.	2025 жыл	2024 жыл
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі бойынша есептелген пайыздық кірістер	15	186,066,667	147,702,949
Қатысушы банктердің жарналарынан түсетін кіріс және мәжбүрлеп таратылатын банктердің тарату комиссиясынан түсетін түсімдер	16	91,335,698	56,890,214
Мәжбүрлеп таратылатын банктердің депозиторларына өтем бойынша шығыстар	12,16	-	(9,698)
Шетел валютасымен операциялардан түсетін таза пайда/ (залал)		(6,895,704)	27,610,944
Күтілетін кредиттік залалдар бойынша бағалау резерві	7, 8, 9	31,593	(163,784)
Бағалау міндеттемелері бойынша резерв	11	(2,449,579)	415,903
Өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтерін тануды тоқтату нәтижесіндегі таза (залал)/кіріс		(713,014)	(61,295)
Басқа операциялық кірістер/(шығыстар)		(169,452)	171,414
Әкімшілік және басқа операциялық шығыстар	17	(2,661,187)	(2,469,482)
Салық салынғанға дейінгі пайда		264,545,022	230,087,165
Корпоративтік табыс салығы бойынша (шығыстар)/үнемдеу	18	(2,703,774)	8,407
ЖЫЛ ІШІНДЕГІ ПАЙДА		261,841,248	230,095,572
Өзге де жиынтық кіріс/(залал)			
Қайта жіктелетін немесе кейіннен пайда немесе залал құрамына қайта жіктелуі мүмкін баптар:			
Қайта жіктеуден кейінгі өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық құралдардың әділ құнының өзгеруі		(132,649,183)	45,707,662
Өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық құралдардың істен шығуы нәтижесінде пайда немесе залал құрамына қайта жіктелген сома		713,014	61,295
Өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері бойынша күтілетін кредиттік залалдар бойынша бағалау резервінің өзгеру шамасы		(78,350)	251,217
Қайта жіктелетін немесе кейіннен пайда немесе залал құрамына қайта жіктелуі мүмкін баптардың барлығы		(132,014,519)	46,020,174
Жыл ішіндегі өзге де жиынтық кіріс/(залал)		(132,014,519)	46,020,174
ЖЫЛ ІШІНДЕГІ ЖИЫНТЫҚ КІРІС ЖИЫНЫ		129,826,729	276,115,746

2026 жылғы 20 ақпанда бекітілді және қол қойылды.

А.Н. Утембаев
Қор Төрағасы

Э.М. Амирбекова
Бас бухгалтер

Amirbekova

«Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры» АҚ
2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін меншікті капиталдағы өзгерістер туралы есеп

Мың қазақстандық теңгемен	Еск.	Акционерлік Капитал	Эмиссиялық кіріс	Резервтік капитал	Қаржы активтерін қайта бағалауға арналған резерв	Арнайы резерв	Бөлінбеген пайда	Жиыны
2024 жылғы 1 қаңтардағы қалдық		235,794,400	544	2,357,944	(108,079,265)	970,240,870	133,013,747	1,233,328,240
Жыл ішіндегі пайда		-	-	-	-	-	230,095,572	230,095,572
Өзге де жиынтық кіріс/(залал)		-	-	-	46,020,174	-	-	46,020,174
2024 жылғы жиынтық кіріс/(залал) жиыны		-	-	-	46,020,174	-	230,095,572	276,115,746
Арнайы резервті қалыптастыру және қайта бөлу	20	-	-	-	-	189,894,263	(189,894,263)	-
2024 жылғы 31 желтоқсанға қалдық		235,794,400	544	2,357,944	(62,059,091)	1,160,135,133	173,215,056	1,509,443,986
Жыл ішіндегі пайда		-	-	-	-	-	261,841,248	261,841,248
Өзге де жиынтық кіріс/(залал)		-	-	-	(132,014,519)	-	-	(132,014,519)
2025 жылғы жиынтық кіріс/(залал) жиыны		-	-	-	(132,014,519)	-	261,841,248	129,826,729
Арнайы резервті қалыптастыру және қайта бөлу	20	-	-	-	-	413,182,950	(413,182,950)	-
2025 жылғы 31 желтоқсанға қалдық		235,794,400	544	2,357,944	(194,073,610)	1,573,318,083	21,873,354	1,639,270,715

2026 жылғы 20 ақпанда өкілдігі және қол қойылды.

А.Н. Утембаев
Қор Төрағасы

Э.М. Амирбекова
Бас бухгалтер

Amirbekova

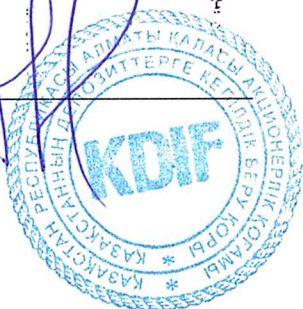
«Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры» АҚ

2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп

Мың қазақстандық теңгемен	Еск.	2025 жыл	2024 жыл
Операциялық қызметтен ақша ағындары			
Міндетті күнтізбелік жарналардың түсуі		80,564,913	54,463,534
Тарату комиссиясынан түсетін түсімдер		4,409,700	4,391,747
Орналасырылған салымдар бойынша сыйақылардың түсуі		21,980,998	7,468,271
Өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар бойынша алынған пайыздар	8	128,156,700	105,988,686
Кері РЕПО операциялары бойынша алынған пайыздар		5,575,001	3,995,442
Депозиторларға кепілдік берілген өтемақы төлемдері		-	(9,698)
Өзге де алынған операциялық кірістер		4,362	26,313
Қызметкерлерді ұстауға төленген шығыстар		(1,103,814)	(1,062,594)
Төленген әкімшілік және өзге операциялық шығыстар		(1,516,675)	(3,844,453)
Операциялық қызметтен алынған таза ақша қаражаты		238,071,185	171,417,248
Инвестициялық қызметтен ақша ағындары			
Өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздарға инвестициялар сатып алу	8	(510,320,814)	(749,560,245)
Өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздарды өтеуден және сатудан түсетін түсімдер	8	394,615,295	603,522,022
Негізгі құралдарды сатып алу	10	(14,467)	(57,645)
Материалдық емес активтерді сатып алу	10	(46,870)	(44,702)
Инвестициялық қызметте пайдаланылған таза ақша қаражаты		(115,766,856)	(146,140,570)
Жыл соңындағы ақша қаражаты және ақша қаражатының баламалары			
Бір жылдағы ақша қаражатының және ақша қаражаты баламаларының таза өзгеруі		122,136,791	25,276,678
Айырбас бағамы өзгерістерінің ақша қаражатына және ақша қаражатының баламаларына әсері		(167,538)	5,959
Күтілетін кредиттік залалдар бойынша ақша және ақша баламалары бойынша бағалау резервіндегі өзгеріс	7	(15,535)	18,801
Жыл басындағы ақша қаражаты және ақша қаражатының баламалары	7	94,829,960	69,528,522
Жыл соңындағы ақша қаражаты және ақша қаражатының баламалары		216,951,216	94,829,960

2026 жылғы 20 ақпанда бекітілді және қол қойылды.

А.Н. Утембаев
Қор Төрағасы

Э.М. Амирбекова
Бас бухгалтер

1 Жалпы ақпарат

«Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры» акционерлік қоғамы (бұдан әрі – «Қор») акционерлік қоғамның ұйымдық-құқықтық нысанында 1999 жылғы 20 желтоқсанда құрылған коммерциялық емес ұйым болып табылады.

«Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктерінде орналастырылған депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы» Қазақстан Республикасының Заңына (бұдан әрі – «Заң») сәйкес Қор қаржы жүйесінің тұрақтылығын қамтамасыз етуге, оның ішінде депозиттерге міндетті кепілдік беру жүйесінің қатысушы банкін (бұдан әрі «қатысушы банк») барлық банк операцияларын жүргізуге арналған лицензиясынан айырған жағдайда депозиторларға кепілдік берілген өтемді төлеу арқылы банк жүйесіне деген сенімді қолдауға қатысады.

Заңның 5-бабының 1-тармағына сәйкес Қордың негізгі міндеттері:

- қаржы жүйесінің тұрақтылығын қамтамасыз етуге қатысу;
- қатысушы банк барлық банк операцияларын жүргізуге берілген лицензиядан айырылған жағдайда кепілдік берілетін депозиттер депозиторларының құқықтары мен заңды мүдделерін қорғау болып табылады.

Заңның 3-бабының 2-тармағына сәйкес депозиттерге міндетті кепілдік беру жүйесінің негізгі қағидаттары:

- депозиттерді қабылдауды, жеке тұлғалардың банк шоттарын ашуды және жүргізуді жүзеге асыратын банктердің (Қазақстан Республикасының резидент емес банктері филиалдарының) депозиттерге міндетті кепілдік беру жүйесіне қатысушының міндеттілігі;
- депозиттерге міндетті кепілдік беру жүйесінің айқындығын қамтамасыз ету;
- депозиттерге міндетті кепілдік беру жүйесінің жұмыс істеуіне байланысты тәуекелдерді азайту;
- арнайы резервті қалыптастырудың жинақтаушы сипаты.

Заңға сәйкес Қор мынадай функцияларды атқарады:

- Заң талаптарына сәйкес кепілдік берілген өтемді төлеу;
- депозиттерге міндетті кепілдік беру жүйесіне қатысушы банктердің тізілімін жүргізу;
- активтерді инвестициялау;
- арнайы резервті қалыптастыру;
- банктің активтері мен міндеттемелерін басқа банкке (банктерге) бір мезгілде беру жөніндегі операцияны жүргізуге қатысу;
- консервациялау немесе қатысушы банкті барлық банк операцияларын жүргізуге лицензиядан айыру кезеңінде тағайындалатын банкті басқару жөніндегі уақытша өкімшіліктің құрамына қатысу;
- банк-агенттерге қойылатын талаптарды белгілеу;
- кепілдік берілген өтемді төлеуді жүзеге асыру үшін агент банктердің алдын ала тізбесін бекіту;
- тарату комиссиясының, мәжбүрлеп таратылатын қатысушы банктің (Қазақстан Республикасының бейрезидент банкі филиалының қызметін мәжбүрлеп тоқтататын) кредиторлар комитетінің құрамына тарату комиссиясы Қорға төлеген (төлейтін) кепілдік берілген өтем сомасы бойынша берешекті өтеген кезге дейін қатысу.

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қазақстан Республикасында жұмыс істейтін 23 екінші деңгейдегі банктің 21-і депозиттерге міндетті кепілдік беру жүйесіне қатысады.

Есепті жылы депозиттерге міндетті кепілдік беру жүйесінің жаңа қатысушылары 2 банк болды: «КМФ Банк» АҚ және «БиЭнКей КОММЕРЦИЯЛЫҚ БАНКІ» АҚ.

Қордың қаржы активтері 2025 жылғы 31 желтоқсанда Директорлар кеңесінің 2024 жылғы 26 маусымдағы № 15 шешімімен бекітілген Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкінде (бұдан әрі – «ҚРҰБ») және жеке сенімгерлік басқарушыларда сенімгерлік басқаруда болды. 2024 жылғы шілдеде Қазақстан Республикасының бағалы қағаздар нарығын дамыту стратегиясын іске асыру шеңберінде және ҚРҰБ-ның еншілес ұйымдардың активтерін жеке басқарудан көшуіне байланысты активтерді жеке басқарушы компанияларға кезең-кезеңімен беру процесі басталды. Бірінші кезеңде Қор 200 миллиард теңге берілді, бұл ретте активтерді одан әрі беру жеке сенімді басқарушылардың тиімділік көрсеткіштеріне байланысты жүзеге асырылатын болады. Нәтижелер бойынша 2025 жылғы 1 қаңтардан бастап 2025 жылғы 31 желтоқсанға дейінгі кезеңде Қордың жеке сенімгерлік басқаруға берілген активтері 7,4 миллиард теңгеге ұлғайды және көбінесе бағалы қағаздар бойынша есептелген купондық кіріс пен РЕПО операцияларынан түскен кіріс есебінен 230,7 миллиард теңгені құрады. Активтерді беру сәтінен бастап 2024 жылғы шілдеде жеке сенімгерлік басқарудағы активтердің жиынтық өсімі 30,7 миллиард теңгені құрады.

1 Жалпы ақпарат (жалғасы)

Қордың жалғыз акционері ҚРҰБ болып табылады. Байланысты тараптармен операциялар туралы ақпарат 24-ескертпеде берілген.

Заңды мекенжайы және нақты орналасқан жері: Қазақстан Республикасы, А05B0Y8, Алматы қаласы, Әйтеке би көшесі, 67-үй.

2 Қор өз қызметін жүзеге асыратын экономикалық орта

Қазақстан экономикасы 2025 жылы алдын ала деректер бойынша 6.5%-ға өсуді көрсетіп отыр¹. 2025 жыл ішінде ҚРҰБ базалық мөлшерлемені 15.25%-дан 18.00%-ға дейін көтерді.

2025 жылы жылдық инфляция 12.2% деңгейінде қалыптасты, бұл 2024 жылғы көрсеткіштен (8,6%) артық. Инфляция деңгейі ҚРҰБ-ның нысаналы бағдарынан (5%) едәуір жоғары, осыған байланысты 2025 жылы ҚРҰБ-ның монетарлық саясатын қатаңдату шеңберінде базалық мөлшерлеме 2025 жылғы 13 қазаннан бастап 18% деңгейінде (+/- 1 п.т. дәлізімен) белгіленді. Бұл ретте нақты инфляцияның оң динамикасына қарамастан, инфляциялық күтулер әлі де жоғары және жекелеген тауар нарықтарындағы жағдайдың өзгеруіне сезімтал болып отыр.

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ресми айырбас бағамы 1 АҚШ доллары үшін KASE: 505.53 теңге, ҚРҰБ: 502.57 теңге (2024 жылғы 31 желтоқсанда: KASE 525.11 теңге; ҚРҰБ: 523.54 теңге).

2025 жылғы тамызда S&P Global Ratings халықаралық рейтинг агенттігі «BBB-/A-3» деңгейінде шетел және ұлттық валютадағы міндеттемелер бойынша Қазақстан Республикасының ұзақ мерзімді және қысқа мерзімді егеменді кредиттік рейтингтерін, «Позитивті» рейтингтер бойынша болжамды растады.

2025 жыл ішінде Moody's агенттігі Қазақстан Республикасының рейтингін қайта қараған жоқ. 2024 жылғы қыркүйекте Moody's агенттігі Қазақстан Республикасының ұзақ мерзімді рейтингін Baa2-ден Baa1-ге дейін көтерді, болжам «Тұрақты».

Fitch Ratings агенттігі 2025 жылғы шілдеде «Тұрақты» болжаммен «BBB» деңгейінде шетел валютасындағы Қазақстан эмитентінің ұзақ мерзімді дефолт рейтингін («ЭДР») растады.

3 Есеп саясатының қағидаттары

Есептілікті ұсыну негіздері

Осы қаржылық есептілік Бухгалтерлік есептің халықаралық стандарттары жөніндегі кеңес (бұдан әрі - «ХБЕСК») шығарған Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (бұдан әрі - «ХҚЕС») сәйкес қаржы құралдарын, сондай-ақ пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша және өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарын бастапқы тану кезінде әділ құнды қолдануды қоспағанда, тарихи құны бойынша есепке алуды пайдалана отырып дайындалды.

Осы қаржылық есептілікті дайындау кезінде пайдаланылған есеп саясатының қағидаттары төменде берілген. Осы қағидаттар, егер өзгеше көрсетілмесе, есептілікте ұсынылған барлық кезеңдерге қатысты дәйекті түрде қолданылды (5-ескертпе).

Осы қаржылық есептілік Қор өз қызметін таяу болашақта жалғастырады деген жорамалға сүйене отырып дайындалды.

Функционалдық валюта

Қордың қаржылық есептілігіне енгізілген баптар Қор жұмыс істейтін бастапқы экономикалық ортаның валютасымен («функционалдық валюта») өлшенеді. Қордың функционалдық валютасы және осы қаржылық есептілікті ұсыну валютасы Қазақстан теңгесі (бұдан әрі - «теңге») болып табылады. Егер өзгеше көрсетілмесе, барлық мәндер тұтас мың теңгеге дейін дөңгелектелген.

Қаржы құралдары

Қаржы құралдары - бағалаудың негізгі тәсілдері

Әділ құн - бұл активті сату кезінде алынуы немесе бағалау күніне нарыққа қатысушылар арасында әдеттегі мәміле жүргізу кезінде міндеттемені беру кезінде төленуі мүмкін баға.

¹ Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің ресми ақпараттық ресурсы, <https://primeminister.kz/ru/news/rost-vvp-kazaxstana-za-2025-god-sostavil-65-30945>

3 Есеп саясатының қағидаттары (жалғасы)

Әділ құнды ең жақсы растау белсенді нарықтағы баға болып табылады. Белсенді нарық - бұл активпен немесе міндеттемемен операциялар тұрақты негізде бағалау туралы ақпарат алуға мүмкіндік беретін жеткілікті жиілікпен және жеткілікті көлемде жүргізілетін нарық. Белсенді нарықта айналыстағы қаржы құралдарының әділ құны баға белгіленетін бағаны ұйым ұстайтын олардың санына жеке активке немесе міндеттемеге көбейту кезінде алынған сома ретінде бағаланады. Егер нарықтың әдеттегі тәуліктік сауда айналымы ұйымда бар активтер мен міндеттемелердің санын сіңіру үшін жеткіліксіз болса да, ал жекелеген операцияда позицияларды сатуға тапсырыстарды орналастыру баға белгіленетін бағаға әсер етуі мүмкін.

Дисконтталған ақша ағындарының моделі сияқты бағалау модельдері, сондай-ақ тәуелсіз тараптар арасындағы ұқсас операциялардың деректеріне немесе инвестициялар объектісінің ағымдағы құнына негізделген модельдер мәмілелер бағасы туралы нарықтық ақпарат қол жетімсіз қаржы құралдарының әділ құнын айқындау үшін пайдаланылады. Әділ құнды бағалау нәтижелері талданады және әділ құн сатысының деңгейлері бойынша былайша бөлінеді: (i) 1-деңгейге ұқсас активтер немесе міндеттемелер үшін белсенді нарықтарда бағаланатын (түзетілмейтін) бағалар бойынша бағалар жатады, (ii) 2-деңгейге - барлық пайдаланылатын мәнді бастапқы деректер не тікелей (мысалы, бағалар), не жанама (мысалы, бағалар негізінде есептелген) актив немесе міндеттемелер үшін байқалатын болып табылатын бағалау модельдерінің көмегімен алынған және (iii) бақыланатын нарықтық деректерге ғана негізделмеген бағалау болып табылатын 3-деңгейді бағалау (яғни бағалау үшін бақыланбайтын бастапқы деректердің елеулі көлемі талап етіледі). (22-ескертпе).

Қаржы құралдары - бағалауға негізгі тәсілдер (жалғасы)

Мәміле бойынша шығындар қаржы құралын сатып алуға, шығаруға немесе шығып қалуына жататын қосымша шығындар болып табылады. Қосымша шығындар - егер мәміле жасалмаса, жұмсалмайтын шығындар. Мәміле бойынша шығындар агенттерге (сауда агенттері ретінде әрекет ететін қызметкерлерді қоса алғанда), консультанттарға, брокерлер мен дилерлерге төленген төлемдер мен комиссиялық төлемдерді, реттеуші органдарға және қор биржаларына міндетті төлемдерді, сондай-ақ меншікті беру кезінде алынатын салықтар мен алымдарды қамтиды. Мәміле бойынша шығындар борыштық міндеттемелер бойынша сыйлықақыларды немесе дисконттарды, қаржыландыруға арналған шығындарды, ішкі әкімшілік шығыстарды немесе сақтауға арналған шығындарды қамтымайды.

Амортизацияланған құн негізгі борыш төлемдерін шегергендегі, бірақ өсірілген пайыздарды қоса алғанда, ал қаржы активтері үшін - күтілетін кредиттік залалдар бойынша кез келген бағалау резервін шегергендегі бастапқы тану кезіндегі қаржы құралының құнын білдіреді. Өсірілген пайыздар мәміле бойынша шығындарды бастапқы тану кезінде кейінге қалдырылған амортизацияны, сондай-ақ тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, өтеу сомасынан кез келген сыйлықақыны немесе дисконтты қамтиды. Ұлғайған купондық кірісті және амортизацияланған дисконтты немесе сыйлықақыны қоса алғанда, ұлғайған пайыздық кірістер мен ұлғайған пайыздық шығыстар (бар болса, ұсыну кезінде кейінге қалдырылған комиссияны қоса алғанда) жеке көрсетілмейді, қаржылық жағдай туралы есептің тиісті баптарының баланстық құнына енгізіледі.

Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі - бұл әрбір кезеңдегі тұрақты пайыздық мөлшерлемені (тиімді пайыздық мөлшерлемені) құралдың баланстық құнына қамтамасыз ету мақсатында тиісті кезең ішінде пайыздық кірістерді немесе пайыздық шығыстарды бөлу әдісі. Тиімді пайыздық мөлшерлеме - бұл қаржы құралының күтілетін қолданылу мерзіміне немесе тиісті жағдайларда қаржы құралының жалпы баланстық құнына дейін неғұрлым қысқа мерзімге есептік болашақ ақшалай төлемдерді немесе түсімдерді (болашақ кредиттік залалдарды қоспағанда) дисконттаудың нақты мөлшерлемесі.

Тиімді пайыздық мөлшерлеме осы құрал үшін көрсетілген өзгермелі мөлшерлеме бойынша немесе нарықтық мәніне қарамастан белгіленетін өзге де өзгермелі факторлар бойынша кредиттік спредті көрсететін сыйлықақыны немесе дисконтты қоспағанда, пайыз өзгеруінің келесі күніне дейін ауыспалы мөлшерлемесі бар құралдар бойынша ақша ағындарын дисконттау үшін пайдаланылады. Мұндай сыйлықақылар немесе дисконттар құрал айналысының барлық күтілетін мерзімі бойына амортизацияланады. Келтірілген құнды есептеу тиімді пайыздық мөлшерлеменің ажырамас бөлігін құрайтын, шарт бойынша тараптар төлеген немесе алған барлық төлемдер мен сыйақыларды қамтиды. Бастапқы тану кезінде сатып алынған немесе құрылған кредиттік-құнсызданған (РОСІ) қаржы активтері болып табылатын активтер үшін тиімді пайыздық мөлшерлеме кредиттік тәуекелді ескере отырып түзетіледі, яғни келісімшарттық ақша ағындары базасында емес, бастапқы тану кезінде күтілетін ақша ағындары негізінде есептеледі.

3 Есеп саясатының қағидаттары (жалғасы)

Қаржы құралдарын бастапқы тану

Пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы құралдары бастапқыда әділ құн бойынша танылады. Барлық басқа қаржы құралдары бастапқыда мәміле бойынша шығындарды қоса алғанда, әділ құн бойынша көрсетіледі. Бастапқы тану кезінде әділ құнды ең жақсы растау мәміле бағасы болып табылады. Бастапқы тану кезіндегі пайда немесе залал, егер әділ баға мен нарықта бақыланатын сол құралмен өзге де ағымдағы мәмілелер немесе базалық деректер ретінде бақыланатын нарықтардың деректерін ғана пайдаланатын бағалау моделі расталуы мүмкін мәміле бағасы арасында айырмашылық болған жағдайда ғана ескеріледі. Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтеріне және өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық құралдарға инвестицияларға қатысты бастапқы танудан кейін күтілетін кредиттік залалдар бойынша бағалау резерві танылады, бұл активті бастапқы танығаннан кейін бірден бухгалтерлік шығынды тануға әкеп соғады.

Жеткізілуі заңнамада немесе осы нарық үшін іскерлік айналым дәстүрлерінде белгіленген мерзімде жүргізілуі тиіс қаржы активтерін сатып алу және сату (сатып алу және сату «стандартты шарттарда») мәміле жасалған күні, яғни Қор қаржы активін сатып алуға немесе сатуға міндеттенген күні көрсетіледі. Сатып алу бойынша барлық басқа операциялар кәсіпорын осы қаржы құралына қатысты шарттың тарабы болғанда танылады.

Қаржы активтерін жіктеу және кейіннен бағалау: бағалау санаттары

Қор бағалаудың мынадай санаттарын пайдалана отырып қаржы активтерін жіктейді: әділ құны бойынша пайда немесе шығын арқылы бағаланатын, әділ құны бойынша өзге жиынтық кіріс арқылы бағаланатын және амортизацияланған құны бойынша бағаланатын. Борыштық қаржы активтерін жіктеу және кейіннен бағалау: (i) активтердің тиісті портфельін басқару үшін Қордың бизнес-моделіне және (ii) актив бойынша ақша ағындарының сипаттамаларына байланысты.

Қаржы активтерін жіктеу және кейіннен бағалау: бизнес-модель

Бизнес-модель Қор ақша ағындарын алу мақсатында активтерді басқару үшін пайдаланатын тәсілді көрсетеді: Қордың мақсаты (i) шартта көзделген активтерден ақша ағындарын алу ғана болып табыла ма («шартта көзделген ақша ағындарын алу үшін активтерді ұстап қалу») немесе (ii) шартта көзделген ақша ағындарын және активтерді сату нәтижесінде туындайтын ақша ағындарын алу («шартта көзделген ақша ағындарын алу және қаржы активтерін сату үшін активтерді ұстап қалу») болып табыла ма немесе, егер (i) тармағы да, (ii) тармағы да қолданылмаса, қаржы активтері «өзге де» бизнес-модельдер санатына жатады және пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланады.

Бизнес-модель активтер тобы үшін (портфель деңгейінде) бағалау жүргізу күніне қолда бар портфель үшін белгіленген мақсатқа қол жеткізу үшін Қор жүзеге асыруға ниетті қызметтің барлық тиісті дәлелдемелерінің негізінде айқындалады. Бизнес-модельдерді айқындау кезінде ескерілетін факторлар 4-ескертпеге енгізілген, онда өзінің қаржы активтері үшін бизнес-модельдерді айқындау кезінде пайдаланылған маңызды пайымдаулар келтіріледі.

Қаржы активтерін жіктеу және кейіннен бағалау: ақша ағындарының сипаттамалары

Егер бизнес-модель шартта көзделген ақша ағындарын алу үшін немесе шартта көзделген ақша ағындарын алу және сату үшін активтерді ұстап қалуды көздесе, Қор ақша ағындарының тек қана борыш пен пайыздардың негізгі сомасы есебіне төлемдер («тек қана борыш пен пайыздардың негізгі сомасы есебіне төлемдерге арналған тест» немесе «SPPI-тест») болып табылатынын бағалайды. Кіріктірілген туынды құралдары бар қаржы активтері олар бойынша ақша ағындары тек қана борыш пен пайыздардың негізгі сомасы есебіне төлем болып табылатындығын айқындау үшін жиынтықта қаралады. Осы бағалауды жүргізу кезінде Қор шартта көзделген ақша ағындарының базалық кредит шартының талаптарына сәйкес келетінін қарайды, яғни пайыздар кредиттік тәуекелге, ақшаның уақытша құнына, базалық кредит шартының басқа тәуекелдеріне және пайда маржасына қатысты өтеуді ғана қамтиды.

Егер қаржы активтері SPPI-тесттен өткен жағдайда, оларды кейіннен бағалау Қордың қолданылатын бизнес-моделіне байланысты: амортизацияланған құны бойынша не өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша жүзеге асырылады.

Егер шарттың талаптары базалық кредит шартының талаптарына сәйкес келмейтін тәуекелге немесе құбылмалылыққа ұшырағыштықты көздесе, тиісті қаржы активі пайда немесе залал арқылы жіктеледі және әділ құн бойынша бағаланады. Борыш пен пайыздардың негізгі сомасы есебіне ғана төлемдерге арналған тест активті бастапқы тану кезінде жүргізіледі және кейінгі қайта бағалау жүргізілмейді.

3 Есеп саясатының қағидаттары (жалғасы)

Қаржы активтерін қайта жіктеу

Қаржы құралдары осы портфельді тұтастай басқарудың бизнес-моделі өзгерген жағдайда ғана қайта жіктеледі. Қайта жіктеу бизнес-модель өзгергеннен кейін бірінші есепті кезеңнің басынан бастап перспективалы түрде жүргізіледі.

Қаржы активтерінің құнсыздануы: күтілетін кредиттік залалдар бойынша бағалау резерві

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын борыштық құралдар күтілетін кредиттік залалдар бойынша бағалау резервін шегере отырып, қаржылық жағдай туралы есепте ұсынылады. Өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық құралдардың баланстық құнындағы өзгерістер күтілетін кредиттік залалдар бойынша бағалау резервін ескермегенде пайда немесе шығын құрамында көрсетіледі. Баланстық құндағы өзге де өзгерістер өзге де жиынтық кіріс құрамында «өзге де жиынтық кіріс арқылы бағаланатын борыштық құралдардан шығыстарды шегергендегі кірістер» бабында көрсетіледі.

Қор бастапқы тану сәтінен бастап кредиттік сапаның өзгеруі негізінде құнсыздануды есепке алудың «үш сатылы» моделін қолданады. Бастапқы тану кезінде құнсызданған болып табылмайтын қаржы құралы 1-кезеңге жататын ретінде жіктеледі. 1-кезеңнің қаржы активтері үшін күтілетін кредиттік залалдар, егер ол 12 ай өткенге дейін басталса («12 айлық күтілетін кредиттік залалдар»), келесі 12 ай ішінде немесе шартқа сәйкес өтеу күніне дейін туындауы мүмкін дефолттар нәтижесінде туындайтын бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдардың бөлігіне тең сомада бағаланады. Қор, егер есепті күні қаржы активінің кредиттік тәуекелі төмен болса, қаржы активі бойынша кредиттік тәуекел бастапқы танылған кезден бастап елеулі түрде ұлғаймағаны туралы жорамалды пайдалануға құқылы. Төмен кредиттік тәуекел, оның ішінде қаржы активінде халықаралық рейтингтік агенттіктердің жіктемесіне сәйкес инвестициялық кредиттік рейтингтің болуымен айқындалады. Қаржы активтері бойынша кредиттік тәуекелдің өзгерістерін бағалау және мониторингі тұрақты негізде жүзеге асырылады. Егер Қор бастапқы тану сәтінен бастап кредиттік тәуекелдің едәуір ұлғаюын сәйкестендірсе, онда актив 2-кезеңге ауыстырылады, ал осы актив бойынша күтілетін кредиттік залалдар бүкіл мерзім ішінде, яғни шартқа сәйкес өтеу күніне дейін күтілетін кредиттік залалдар негізінде, бірақ егер ол көзделсе, күтілетін алдын ала төлемді ескере отырып («бүкіл мерзімдегі күтілетін кредиттік залалдар»). Кредиттік тәуекелдің едәуір ұлғаюын айқындау тәртібінің сипаттамасы 19-ескертпеде келтірілген. Егер Қор қаржы активі құнсызданған болып табылатынын анықтаса, актив 3-кезеңге ауыстырылады және ол бойынша күтілетін кредиттік залалдар бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар ретінде бағаланады. Құнсызданған активтер мен дефолтты айқындауға қатысты түсіндірме 19-ескертпеде берілген. Сатып алынған немесе құрылған кредиттік-құнсызданған қаржы активтері үшін күтілетін кредиттік залалдар әрқашан бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар ретінде бағаланады. 19-ескертпеде болжамды ақпаратты күтілетін кредиттік залалдар моделіне енгізу тәсілін түсіндіруді қоса алғанда, күтілетін кредиттік залалдарды бағалау кезінде пайдаланылатын бастапқы деректер, жорамалдар және есептеу әдістері туралы ақпарат келтіріледі.

Қаржы активтерін есептен шығару

Қор оларды өндіріп алу жөніндегі барлық практикалық мүмкіндіктерді тауысқан және осындай активтерді өтеуге қатысты күтулердің негізсіздігі туралы қорытындыға келген кезде қаржы активтері толық немесе ішінара есептен шығарылады. Есептен шығару тануды тоқтатуды білдіреді. Қордың оларды өндіріп алуға қатысты негізделген болжамдары болмаса да, Қор шарт бойынша берешек сомасын өндіріп алуға тырысқан кезде, Қор оларға қатысты мәжбүрлеп өндіріп алу бойынша шаралар қолданылып жатқан қаржы активтерін есептен шығара алады.

Қаржы активтерін тануды тоқтату

Қор қаржы активтерін тануды, (а) бұл активтер өтелгенде немесе осы активтермен байланысты ақша ағындарына құқықтардың қолданылу мерзімі аяқталғанда, немесе (б) Қор қаржы активтерінен ақша ағындарына құқықтарды берді немесе беру туралы келісім жасасқанда, және бұл ретте (i) сондай-ақ осы активтерді иеленуге байланысты барлық тәуекелдер мен сыйақыларды, немесе (ii) осы активтерді иеленуге байланысты барлық тәуекелдер мен сыйақыларды берген де, сақтаған да емес, бірақ осы активтерге қатысты бақылау құқығын жоғалтқан кезде тоқтатады. Егер контрагенттің сатуға шектеулер енгізбестен активті байланысы жоқ үшінші тарапқа толығымен сатуға практикалық мүмкіндігі болмаса, бақылау сақталады.

Қаржы активін тану толық тоқтатылған кезде активтің баланстық құны мен алынған және алуға тиесілі сыйақы сомасы арасындағы айырма, сондай-ақ өзге де жиынтық кірісте танылған және капиталда жинақталған жиынтық пайда немесе залал пайдаға немесе залалға жатқызылады.

3 Есеп саясатының қағидаттары (жалғасы)

Қаржылық міндеттемелерді бағалау санаттары

Қаржылық міндеттемелер кейіннен амортизацияланған құны бойынша бағаланатындар ретінде жіктеледі, бұған: (i) пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық міндеттемелер: бұл жіктеу туынды қаржы құралдарына, саудаға арналған қаржылық міндеттемелер (мысалы, бағалы қағаздар бойынша қысқа позициялар), бизнесті біріктіру кезінде сатып алушы танитын шартты өтеуге қолданылады және бастапқы тану кезінде осындай деп айқындалған өзге де қаржылық міндеттемелерге; және (ii) кепілдік шарттары мен кредиттер беру жөніндегі міндеттемелер кірмейді.

Қаржылық міндеттемелерді тануды тоқтату

Қаржылық міндеттемелерді тану олар өтелген жағдайда тоқтатылады (яғни шартта көрсетілген міндеттеме орындалғанда немесе тоқтатылғанда немесе оны орындау мерзімі аяқталғанда).

Қор мен оның бастапқы кредиторлары арасындағы талаптары елеулі өзгешеленетін борыштық құралдармен алмасу, сондай-ақ қолданыстағы қаржылық міндеттемелердің талаптарын елеулі түрлендіру бастапқы қаржылық міндеттемені өтеу және жаңа қаржылық міндеттемені тану ретінде ескеріледі. Егер алынған сыйақыларды шегергендегі, бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып дисконтталған барлық төленген сыйақыларды қоса алғанда, жаңа шарттарға сәйкес ақша ағындарының дисконтталған келтірілген құны бастапқы қаржылық міндеттеме бойынша қалған ақша ағындарының дисконтталған келтірілген құнынан кем дегенде 10% ерекшеленетін болса, шарттар елеулі түрде ерекшеленеді деп есептеледі. Егер борыштық құралдармен алмасу немесе талаптарды түрлендіру өтеу ретінде ескерілсе, барлық шығындар немесе төленген сыйақылар өтеуден түскен пайданың немесе залалдың құрамында танылады. Егер айырбастау немесе түрлендіру өтеу ретінде ескерілмесе, барлық шығындар немесе төленген сыйақылар міндеттеменің баланстық құнын түзету ретінде көрсетіледі және түрлендірілген міндеттеменің қалған қолданылу мерзімі ішінде амортизацияланады.

Қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелерді өзара есепке алу

Қаржылық актив пен қаржылық міндеттеме есепке алынады және егер Қордың баланста танылған сомаларды есепке алуды жүзеге асыруға заңды түрде бекітілген құқығы болса және не сальдоланған сома бойынша есепке алуды жүргізуге, не активті өткізуге және міндеттемені бір мезгілде орындауға ниет білдірсе ғана қаржылық жағдай туралы есепте сальдоланған сома көрсетіледі. Кірістер мен шығыстар пайда немесе залал және өзге де жиынтық кіріс туралы есепте өзара есептелмейді, бұған бухгалтерлік есеп стандартында немесе тиісті түсіндірмеде талап етілетін немесе рұқсат етілетін жағдайлар қосылмайды, бұл ретте мұндай жағдайлар Қордың есеп саясатында жеке ашылады.

Қаржы құралдары - қаржылық жағдай туралы есеп бөлігінде

Ақша қаражаты және ақша қаражатының баламалары - бұл қаржылық жағдай туралы есепте амортизацияланған құн бойынша ескерілетін туынды емес қаржы активтері. Ақша қаражаты мен ақша қаражатының баламалары белгілі бір қолма-қол ақша сомасына оңай айырбасталатын және құнының шамалы өзгеруіне ұшырайтын баптар болып табылады. Ақша қаражаты және олардың баламалары Қордың банк шоттарындағы қаражаттарды және бастапқы мерзімі үш айдан аспайтын депозиттерге орналастырылған қаражаттарды құрайды. Ақша қаражаты және олардың баламалары ҚРҰБ Операциялық есепке алу департаментіндегі (ОЕД) ағымдағы шоттағы, ҚРҰБ-дағы, «Қазпошта» АҚ-дағы, «Банк ЦентрКредит» АҚ-дағы және «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-дағы жинақ, депозиттік, инвестициялық және өзге де шоттардағы меншікті ақша қалдықтарын қамтиды.

Борыштық бағалы қағаздарға инвестициялар

Бизнес-модель және ақша ағындарының сипаттамалары негізінде Қор борыштық бағалы қағаздарға инвестицияларды өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағалау санатына жатқызады.

Борыштық бағалы қағаздар, егер олар шартта көзделген ақша ағындарын алу үшін және сату үшін ұсталса, тек қана борыш пен пайыздардың негізгі сомасы есебіне төлемдерді білдірсе және олар пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатындар ретінде айқындалмаса, өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша көрсетіледі. Осы активтер бойынша пайыздық кіріс тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі негізінде есептеледі және пайданың немесе залалдың құрамында танылады. Күтілетін кредиттік залалдар моделі негізінде айқындалған құнсыздануға арналған бағалау резерві жыл ішіндегі пайда немесе залал құрамында көрсетіледі. Баланстық құнның барлық өзге де өзгерістері өзге де жиынтық кірістің құрамында көрсетіледі. Борыштық бағалы қағазды тану тоқтатылған кезде бұрын өзге де жиынтық кірістің құрамында танылған жиынтық пайда немесе залал өзге де жиынтық кірістен пайданың немесе залалдың құрамына қайта жіктеледі.

3 Есеп саясатының қағидаттары (жалғасы)

Қаржы құралдары - қаржылық жағдай туралы есеп бөлігінде (жалғасы)

Борыштық бағалы қағаздарға инвестициялар (жалғасы)

Қордың бизнес-моделін өзгерту және 2023 жылы жүзеге асырылған қаржы активтерін қайта сыныптау нәтижесінде борыштық бағалы қағаздарға инвестициялар Қордың қолданылатын бизнес-моделіне және төлемдерге арналған тесттің нәтижелеріне сәйкес тек қана борыш пен пайыздардың негізгі сомасы есебіне жіктеледі және бағаланады (SPPI-тест) және өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша көрсетіледі.

Дебиторлық берешек

Дебиторлық берешек тіркелген немесе белгілі бір төлемдері бар, белсенді нарықта бағаланбайтын туынды емес қаржы активтерін білдіреді. Бастапқы бағалаудан кейін дебиторлық берешек күтілетін кредиттік залалдар бойынша резервті шегергендегі тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып амортизацияланған құн бойынша ескеріледі.

Жеке тұлғалардың депозиттеріне міндетті кепілдік беру жүйесіне қатысушы банктердің міндетті күнтізбелік жарналары бойынша дебиторлық берешекті Қор өздігінен жүргізілген тоқсан сайынғы есеп айырысу бағалары мөлшерінде бастапқы таниды, оларды есептеу үшін негіз қатысушы банктердің өткен тоқсандағы тиісті жарналарының сомасы болып табылады.

Заңның ережелеріне сәйкес қатысушы банктің жарналарды төлеу мөлшері мен тәртібін Қордың Директорлар кеңесі айқындайды. Қордың Директорлар кеңесінің 2021 жылғы 09 шілдедегі № 18 шешімімен бекітілген Міндетті күнтізбелік, қосымша және төтенше жарналардың мөлшерін және оларды төлеу тәртібін айқындау қағидаларының (бұдан әрі - «№ 18 қағидалар») ережелеріне сәйкес қатысушы банк Қорға міндетті күнтізбелік жарналарды есепті тоқсаннан кейінгі айдың он бесіне дейінгі мерзімде төлеуге міндеттенеді.

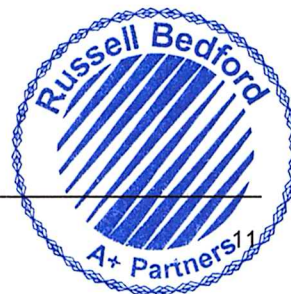
Міндетті күнтізбелік жарналар - кредиттік тәуекел үшін жарнадан, жүйелік тәуекел үшін жарнадан және оны қолдану үшін негіздер болған жағдайда жоғарылатылған жарнадан тұратын қатысушы банктердің тоқсан сайынғы төлемдері.

Кредиттік тәуекел үшін жарнаның мөлшері № 18 қағидаларға сәйкес айқындалған қатысушы банк жарнасының сараланған мөлшерлемесін есепті тоқсаннан кейінгі айдың бірінші күніндегі жағдай бойынша қатысушы банктің барлық кепілдік берілетін депозиттерінің жалпы сомасына көбейту жолымен есептеледі.

Жүйелік тәуекел үшін жарна № 18 қағидаларда көзделген тәртіппен есептеледі. Қатысушы банктердің салымдар бойынша орташа алынған мөлшерлемелері нарықтық мөлшерлемедан асып кеткен жағдайда қатысушы банк жүйелік тәуекел үшін жарна төлейді, керісінше жағдайда кредиттік тәуекел үшін жарна мөлшеріне дисконт алады.

Қатысушы банктер жоғарылатылған жарнаның екі түрін төлейді: ЖЖК1 және ЖЖК2. ЖЖК2 жоғарылатылған жарнасын капиталдануы жақсыдан төменірек қатысушы банктер (D немесе E тобына жатқызылған не есепті кезеңде жалпы балл 70 баллдан кем жинаған), орташа алынған мөлшерлемелері сыйақының белгіленген мөлшерлемесімен ұлттық валютадағы депозиттер бойынша шекті мөлшерлемелерден асып кеткен кезде төлейді, сондай-ақ барлық қатысушы банктер ЖЖК1 көтеріңкі жарнасын мынадай жағдайларда төлейді:

- 1) қатысушы банктің және (немесе) оның әріптестерінің депозиторға не оның тапсырмасы бойынша қатысушы банктің үшінші тұлғаларға ынталандыру беруі және (немесе) қатысушы банктің жеке тұлғалардың депозиттерін тарту мақсатында лотерея өткізу, ұтыс ойыны және (немесе) осындай көтермелеулерді беру туралы акцияларды (акцияларды) ұйымдастыруы;
- 2) қатысушы банктің жеке тұлғалардың шетел валютасындағы жаңадан тартылған салымдары бойынша сыйақының шекті мөлшерлемелерін асыруы;
- 3) қатысушы банктің ұлттық валютадағы өзгермелі пайыздық мөлшерлемесі бар салымдар бойынша ең жоғары спредтерді шектен тыс асыруы;
- 4) қатысушы банктің делдал қызметтері арқылы жеке тұлғалардың депозиттерін тартуы.

3 Есеп саясатының қағидаттары (жалғасы)

Дебиторлық берешек (жалғасы)

Қатысушы банкке жоғарылатылған жарнаны және жүйелі тәуекел үшін жарнаны бір мезгілде айқындау үшін негіздер болған жағдайда, қатысушы банк барлық жарналар сомасын төлейді. Қатысушы банктің міндетті күнтізбелік жарнасының жиынтық сомасы Заңда белгіленген мөлшерден, атап айтқанда есепті тоқсаннан кейінгі айдың бірінші күніндегі жағдай бойынша қатысушы банктің кепілдік берілген депозиттері сомасының 0,5%-ынан аспауға тиіс.

Бағалы қағаздарды сату және кері сатып алу шарттары бойынша мәмілелер

Қор өз қызметі процесінде сату және кері сатып алу туралы келісімдер (бұдан әрі - «РЕПО шарттары»), сондай-ақ қаржы активтерін сатып алу және кері сату туралы келісімдер (бұдан әрі - «Кері РЕПО шарттары») жасасады. Қор РЕПО және кері РЕПО операцияларын өтімділікті басқару құралдарының бірі ретінде пайдаланады.

РЕПО мәмілелері – бұл алынған ақшалай немесе өзге де сыйақыға баламалы сомаға болашақта қаржы активтерін кері сатып алу бойынша бір мезгілде міндеттемесі бар ақшалай немесе өзге де сыйақыға қаржы активін басқа тарапқа айырбастауға беру туралы келісім, оған жинақталған пайыз қосылады. РЕПО шарттары бойынша операциялар есепте қаржыландыру операциялары ретінде көрсетіледі. РЕПО шарттары бойынша сатылған қаржы активтері қаржылық есептілікте көрсетілуін жалғастырады, ал осындай келісімдер бойынша алынған қаражат активтер кепілімен қамтамасыз етілген алынған депозит ретінде көрсетіледі.

Кері РЕПО шарттары бойынша сатып алынған активтер ақша қаражатының және олардың баламаларының құрамында банктердегі қаражат және (немесе) жағдайға байланысты клиенттерге берілген несиелер мен қаражат ретінде көрсетіледі. Сату бағасы мен кері сатып алу бағасы арасындағы айырма пайыз ретінде қаралады және тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі бойынша РЕПО шарттарының қолданылу мерзімі ішінде есептеледі.

Қор әдеттегі нарықтық практикаға сәйкес қамтамасыз етуді алатын немесе беретін бағалы қағаздар бойынша РЕПО шарттарын және бағалы қағаздармен заемдар мәмілелерін жасайды.

Бағалы қағаздарды контрагенттерге беру меншік құқығымен байланысты тәуекелдер мен пайдалар берілген жағдайда ғана қаржылық жағдай туралы есепте көрсетіледі.

Кепілдік берілген өтемді төлеу бойынша депозиторлар алдындағы міндеттемелер

Кепілдік берілген өтемді төлеу бойынша депозиторлар алдындағы міндеттемелер - барлық банк операцияларын жүргізуге арналған лицензиясынан айырылған қатысушы банктердің депозиторларына кепілдік берілген өтемді төлеу бойынша Қордың міндеттемелері.

Қор қатысушы банктің депозиторларына барлық банк операцияларын жүргізуге берілген лицензиядан айырылған күннен бастап кепілдік өтемін төлеу жөнінде өзіне міндеттемелер қабылдайды.

Қатысушы банк барлық банк операцияларын жүргізуге арналған лицензиядан айырылған жағдайда Қор арнайы резервтің жеткіліктілігі немесе тапшылық мөлшерін айқындайды. Арнайы резервтің тапшылығы арнайы резервтің мөлшері мен Қордың депозиторлар алдындағы кепілдік берілген өтемді төлеу жөніндегі міндеттемелері арасындағы айырма ретінде айқындалады. Арнайы резерв жеткіліксіз болған жағдайда Қор Заңның 22-бабына сәйкес Қор акционерінің шешімі бойынша меншіктік активтерін жарғылық капиталдың 70%-ы шегінде немесе өзге мөлшерде пайдалануға құқылы. Ал арнайы резерв қаражаты мен Қордың меншіктік активтері жеткіліксіз болған жағдайда, тапшылық қатысушы банктердің қосымша жарналары есебінен жабылады. Қатысушы банктің қосымша жарнасының мөлшері оның алдыңғы тоқсанға төленген күнтізбелік жарнасының екі еселенген мөлшерінен аспауға тиіс. Қатысушы банктердің қосымша жарналарын есепке алу олардың міндетті күнтізбелік жарналарын есепке алуға ұқсас жүргізіледі. Қосымша жарналар есебінен тапшылықты жабу мүмкін болмаған жағдайда Қор ҚРҰБ-дан жетіспейтін ақша сомасына қарыз алу есебінен міндеттемелерді өтеуді жүргізеді. Бұл ретте Қор есептелген пайыздармен бірге алынған қарызды толық өтеу үшін қатысушы банктерден төтенше жарналарды жинайды. Қатысушы банктің төтенше жарнасының жылдық мөлшері оның күнтізбелік жарналарының жылдық мөлшерінен аспауға тиіс.

Кепілдік берілген өтемді төлеуді Қор агент банктердің алдын ала тізбесінен таңдап алынған (таңдап алынған) агент банк (агент-банктер) арнайы резерв портфелінің активтерінен жүргізеді. Бұл ретте агент-банкке аударудың талаптары мен тәртібі, кепілдік берілген өтемақы сомасы және өтемді төлеу жөніндегі рәсімдерді орындауға байланысты шығыстар Қормен жасалған кепілдік берілген өтемді төлеу туралы келісімде айқындалады.

3 Есеп саясатының қағидаттары (жалғасы)

Кепілдік берілген өтемді төлеу бойынша депозиторлар алдындағы міндеттемелер (жалғасы)

Кепілдік өтемді төлеу қатысушы банк барлық банк операцияларын жүргізуге арналған лицензиядан айырылған күннен бастап 35 жұмыс күнінен кешіктірілмей басталады және бір жыл ішінде жүзеге асырылады. Депозиторлар талап етпеген сомалар ерікті зейнетақы жарналары ретінде олардың «Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры» АҚ-дағы (бұдан әрі – БЖЗҚ) зейнетақы шоттарына аударылады. Заңға сәйкес Қордың Заңда белгіленген кепілдік берілген өтемді төлеу жөніндегі міндеттемелері кепілдік берілген мерзімді төлеуге өтініш беруге кедергі келтірген мән-жайлар (бұдан әрі - «дәлелді себептер») болған кезде мерзімін өткізіп алған депозиторларға өтемді төлеу жағдайларын қоспағанда, төлем басталған күннен бастап бір жыл өткен соң және (немесе) талап етілмеген өтемақы сомасы БЖЗҚ-ға аударылғаннан кейін тоқтатылуға жатады.

Кепілдік берілген өтемақы

Кепілдік берілген өтем – кепілдік берілген депозит бойынша Қор депозиторға төлеуге тиіс ақша сомасы. Заңға сәйкес депозитор банк шоттарындағы және банк шотының және (немесе) банк салымының шарттарымен куәландырылған (куәландырылған) кепілдік берілген депозит (-тер) бойынша ақша қалдығы сомасында, осындай депозиттер бойынша қатысушы банкті лицензиядан айыру күніне есептелген сыйақы сомасын қоса алғанда, кепілдік берілген өтем алады депозиттің әрбір түрі бойынша кепілдік берілген өтемнің ең жоғары мөлшері шегінде барлық банк операцияларын жүргізу:

- ұлттық валютадағы жинақ салымдары (депозиттері) бойынша 20 миллион теңгеден аспайды;
- ұлттық валютадағы өзге де депозиттер бойынша 10 миллион теңгеден аспайды;
- шетел валютасындағы депозиттер бойынша 5 миллион теңгеден аспайды.

Қатысушы банкте депозитордың түрлері мен валютасы бойынша әртүрлі бірнеше кепілдік берілген депозиттері болған жағдайда, Қор олар бойынша депозиттің әрбір түрі бойынша жеке белгіленген өтеудің ең жоғары мөлшері шегінде, бірақ 20 миллион теңгеден аспайтын жиынтық кепілдік өтемін төлейді.

Қор қатысушы банк олардың дефолт ықтималдығын және банктерді тарату процесінде қалпына келтіруге жатпайтын қаражат үлесін ескере отырып, барлық банк операцияларын жүргізуге лицензиядан айырылған жағдайда депозиторларға кепілдік берілген өтемді төлеу бойынша Қордың міндеттемелері бойынша күтілетін кредиттік залалдарды (Expected Credit Losses - ECL) Резервті есептеу әдістемесіне² сәйкес есептейді. Банктің дефолт ықтималдығы тәуекел-жіктеу тобына байланысты айқындалады, ол өз кезегінде банктің тәуекелге ұшырау дәрежесін көрсетеді. Тәуекел-жіктеу тобы капиталдың жеткіліктілігін, активтердің сапасын, кірістілігі мен өтімділігін талдау негізінде айқындалады. Банктерді тарату процесінде қалпына келтіруге жатпайтын қаражат үлестері депозиторларға кепілдік берілген өтем төлеу және банктерді мәжбүрлеп тарату процесінде төленген қаражатты қайтару жөніндегі тарихи деректер негізінде айқындалады.

Негізгі құралдар

Түсу сәтіндегі негізгі құралдар негізгі құралдарды сатып алу бойынша барлық іс жүзінде жұмсалған қажетті шығындарды қамтитын өзіндік құн бойынша қаржылық есептілікте көрсетіледі. Кейіннен негізгі құралдар нақты шығындар бойынша есепке алу моделі бойынша есепке алынады.

Қайта бағаланған құн бойынша есепке алу моделін қолданған кезде негізгі құралдар жинақталған амортизация мен құнсызданудан болған шығындар шегеріле отырып, қайта бағалау күніндегі әділ құн бойынша ескеріледі. Ұтымды пайдалану мерзімі мен амортизация әдістері талданады және қажет болған жағдайда әрбір есепті жылдың соңында түзетіледі.

Кеңсе және компьютерлік жабдықтар
Басқалар

Ұтымды пайдалану мерзімі (жыл саны)

5 - 6 жыл

7 - 10 жыл

Негізгі құралдарға арналған кейінгі шығындар активтің баланстық құнына енгізіледі немесе осы активпен байланысты болашақ экономикалық пайданы Қор алатын және осы активтің құны сенімді бағаланатын ықтималдық болған жағдайда жеке актив ретінде танылады. Жөндеу және техникалық қызмет көрсету бойынша барлық басқа шығыстар олар жұмсалған есепті кезең ішіндегі пайдаларда немесе залалдарда көрсетіледі.

Негізгі құралдарды есептен шығару істен шыққан кезде немесе егер болашақта осы активті пайдаланудан немесе істен шығарудан экономикалық пайда алу күтілмеген жағдайда жүргізіледі.

² «Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры» АҚ Директорлар кеңесінің 2022 жылғы 10 маусымдағы № 18 шешімімен бекітілген Кепілдік берілген өтемді төлеуге байланысты қаржылық кепілдіктерді жабуға арналған резервті есептеу әдістемесі

3 Есеп саясатының қағидаттары (жалғасы)

Негізгі құралдар (жалғасы)

Активті есептен шығару нәтижесінде туындайтын пайда немесе залал (істен шығудан таза түсімдер мен активтің баланстық құны арасындағы айырма ретінде есептелген) актив істен шыққан есепті кезеңдегі пайда немесе залал және өзге де жиынтық кіріс туралы есепке енгізіледі.

Пайдалануға дайын негізгі құралдардың амортизациясы негізгі құралдар пайдалануға дайын болатын айдан кейінгі айдан басталады. Негізгі құралдардың амортизациясын есептеу кезінде түзу сызықты (біркелкі) әдіс қолданылады. Амортизацияны есептеу әдісі мен нормасы, сондай-ақ Қордың ішкі құжаттарына сәйкес негізгі құралдардың жекелеген объектісін пайдаланудың пайдалы және нормативтік мерзімдері қайта қаралған жағдайда, негізгі құралдардың жекелеген объектісінің жаңа амортизациясын есептеу тиісті қайта қарау жүргізілген айдан кейінгі айдан басталады.

Амортизация негізгі құралдардың (жер учаскелері мен аяқталмаған құрылыс объектілерін қоспағанда) нақты немесе бағалау құнын есептен шығару үшін ұтымды пайдаланудың күтілетін мерзімі ішінде тарату құнын біркелкі шегере отырып есептеледі. Ұтымды пайдаланудың күтілетін мерзімдері, баланстық құны және амортизацияны есептеу әдісі әрбір есепті кезеңнің соңына талданады, бұл ретте бағалардағы барлық өзгерістер есептілікте салыстырмалы көрсеткіштерді қайта қараусыз көрсетіледі.

Материалдық емес активтер

Жекелеген мәмілелер шеңберінде сатып алынған түпкілікті пайдалану мерзімдері бар материалдық емес активтер жинақталған амортизация мен құнсызданудан жинақталған залалды шегергендегі сатып алу құны бойынша ескеріледі. Материалдық емес активтерді ұтымды пайдалану мерзімі ішінде амортизация біркелкі есептеледі. Ұтымды пайдаланудың күтілетін мерзімдері және амортизацияны есептеу әдісі әрбір есепті кезеңнің соңына талданады, бұл ретте бағалаудағы барлық өзгерістер есептілікте салыстырмалы көрсеткіштерді қайта қараусыз көрсетіледі. Жекелеген мәмілелер шеңберінде сатып алынған, пайдалану мерзімі белгіленбеген материалдық емес активтер құнсызданудан болған жинақталған залалды шегере отырып, сатып алудың нақты шығындары бойынша ескеріледі.

Амортизация 3-10 жылды құрайтын объектілердің пайдалы қызметінің бағаланған мерзімі ішінде құнын есептен шығарудың тікелей әдісі негізінде есептеледі.

Материалдық емес актив істен шыққан кезде немесе оны пайдаланудан немесе істен шығудан болашақ экономикалық пайданың түсуі күтілмеген кезде есептен шығарылады. Шығудан таза түсімдер мен активтің баланстық құны арасындағы айырманы білдіретін материалдық емес активті есептен шығарудан түскен кіріс немесе залал активті есептен шығару сәтіндегі пайдаға немесе залалға қосылады.

Салық салу

Пайдаға салынатын салық ағымдағы және кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығының сомасын білдіреді. Қор «Салық және бюджетке төленетін өзге де міндетті төлемдер туралы» Қазақстан Республикасының Кодексіне (бұдан әрі – Салық кодексі) сәйкес салық есебін жүргізеді.

Салық кодексінің 241-бабы 1-тармағы 20) тармақшасының негізінде корпоративтік табыс салығын есептеу кезінде жылдық жиынтық табыстан арнайы резерв активтерін орналастыру нәтижесінде, сондай-ақ екінші деңгейдегі банктерге қолданылатын тұрақсыздық айыбы түрінде жеке тұлғалардың депозиттеріне міндетті кепілдік беруді жүзеге асыратын ұйымның табыстары алып тастауға жатады. Заңға сәйкес қосылу шарты бойынша міндеттемелерді орындамау немесе тиісінше орындамау. Осы тармақшаның ережесі көрсетілген кірістерді Қордың арнайы резервін ұлғайтуға жұмсаған жағдайда қолданылады.

Осыған байланысты Қор Заңның 7-бабы 2-тармағының 7) тармақшасына сәйкес меншікті активтер мен арнайы резервтің активтері бойынша бөлек бухгалтерлік есеп жүргізеді.

Қазақстан Республикасының 2025 жылғы 15 шілдедегі № 208-VIII Заңына сәйкес Салық кодексі (бұдан әрі – ҚР СК) 2025 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізілетін «Өтпелі ережелер» деген 26-бөліммен толықтырылды.

ҚР СК 783-бабына сәйкес 2025 жылғы 1 қаңтардан бастап 2026 жылғы 1 қаңтарға дейінгі кезеңде ҚР СК 223-бабының, 302-бабы 1-тармағының және 313-бабының күші өтпелі ережелермен белгіленген редакцияда қолданылады, оларға сәйкес Қорда КТС салу объектілері:

- 1) 20% мөлшерлеме бойынша салық салынатын кіріс;
- 2) 2025 жылға 10% мөлшерлеме бойынша мынадай кірістер сомасы түрінде айқындалатын кірістер:
 - құн өсімінен түсетін кірістер;
 - бір жылға дейінгі мерзімге жасалған РЕПО операциялары бойынша сыйақылар;
 - мемлекеттік эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша сыйақылар;
 - ҚРҰБ-да бір жылға дейінгі мерзімге орналастырылған салымдар (депозиттер) бойынша сыйақылар болып табылады.

3 Есеп саясатының қағидаттары (жалғасы)

Салық салу (жалғасы)

Пайдаға салынатын салық (жалғасы)

Салық тәуекелдерін бағалау кезінде Қор басшылығы Қазақстан Республикасының салық заңнамасын сақтамаудың белгілі салаларын ықтимал міндеттемелер ретінде қарастырады, егер қосымша салықтарды мемлекеттік кіріс органдары есептесе, Қор даулай алмайды немесе ол табысты шағымдана алады деп санамайды. Мұндай ұйғарым елеулі пікірлер шығаруды талап етеді және салық заңнамасындағы өзгерістер, өзінің шешімін күтетін салықтық талқылаулар бойынша күтілетін нәтижелерді айқындау және мемлекеттік кіріс органдарының сәйкестікке тексеру жөніндегі қорытындылары нәтижесінде өзгеруі мүмкін.

Ағымдағы корпоративтік табыс салығы

Ағымдағы корпоративтік табыс салығы шығыстарының сомасы жыл ішіндегі салық салынатын пайданың мөлшері ескеріле отырып айқындалады. Салық салынатын пайда пайда немесе залал және өзге де жиынтық кіріс туралы есепте көрсетілген таза пайдадан ерекшеленеді, өйткені басқа жылдарда салық салу мақсаттары үшін салық салуға немесе шегеруге жататын кірістер немесе шығыстар баптарын қамтымайды, сондай-ақ салық салынбайтын және шегерілмейтін баптарды алып тастайды. Ағымдағы корпоративтік табыс салығы бойынша Қордың шығыстарын есептеу есепті кезең ішінде қолданылатын салық мөлшерлемелерін пайдалана отырып жүзеге асырылады.

Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы

Кейінге қалдырылған салық қаржылық есептілік мақсатында активтер мен міндеттемелердің салық салынатын базасы мен олардың баланстық құны арасындағы барлық уақыт айырмашылықтары бойынша есепті күнге танылады. Кейінге қалдырылған салық міндеттемесі барлық салық салынатын уақытша айырмалар бойынша танылады. Кейінге қалдырылған салық активтері осы уақытша айырмаларды пайдалану үшін болашақта салық салынатын баланстық пайданың болу ықтималдығы жоғары болған жағдайда барлық шегерілетін уақытша айырмаларды ескере отырып көрсетіледі. Егер уақытша айырмалар салық салынатын кіріске де, бухгалтерлік пайдаға да әсер етпейтін мәмілелер (бизнесті біріктіру жөніндегі мәмілелерден басқа) шеңберінде активтер мен міндеттемелерді бастапқы тану салдарынан туындаса, салық активтері мен міндеттемелері қаржылық есептілікте көрсетілмейді. Кейінге қалдырылған салық активтерінің баланстық құны әрбір есепті кезеңнің соңында қайта қаралады және егер болашақта осы активтерді толық немесе ішінара пайдалану үшін жеткілікті салық салынатын пайданың болу ықтималдығы бұдан әрі жоғары болып табылмаса, азайтылады. Корпоративтік табыс салығы бойынша кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері есепті күнге заңнамамен бекітілген немесе іс жүзінде бекітілген салық салу мөлшерлемелерін (сондай-ақ салық заңнамасының ережелерін) пайдалана отырып есептеледі және болжанғандай салық активін іске асыру немесе міндеттемені өтеу кезеңінде қолданылатын болады.

Жыл ішіндегі ағымдағы және кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы

Ағымдағы корпоративтік табыс салығы және кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы, олар өзге де жиынтық табыс немесе меншікті капитал құрамында тікелей көрсетілетін баптарға жататын жағдайларды қоспағанда, пайдаларда немесе залалдарда танылады. Бұл жағдайда ағымдағы және кейінге қалдырылған салықтар да тиісінше өзге жиынтық кірісте немесе тікелей капиталда танылады.

Операциялық салықтар

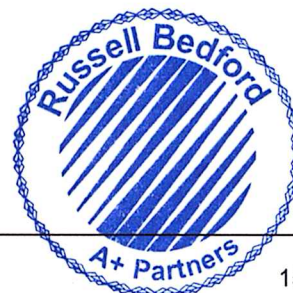
Қор өз қызметін жүргізетін Қазақстан Республикасында Қордың қызметіне қатысты қолданылатын әртүрлі салықтарды есептеу және төлеу жөніндегі талаптар бар. Бұл салықтар өзге операциялық шығыстардың құрамында пайда немесе залал және өзге де жиынтық кіріс туралы есепте көрсетіледі.

Жарғылық капитал

Жарғылық капиталға жарналар бастапқы құны бойынша көрсетіледі.

Резервтік капитал

Қордың Жарғысына сәйкес резервтік капитал оның жарғылық капиталының кемінде 1 (бір) пайызы мөлшерінде қалыптастырылады, таза кіріс есебінен толықтырылады және Қор Акционерінің шешімімен белгіленген тәртіппен Қордың қызметіне байланысты шығындарды жабуға ғана арналады. Резервтік капитал бөлуге жатпайды.

3 Есеп саясатының қағидаттары (жалғасы)

Кепілдік берілген өтемді төлеуге арналған арнайы резерв

Заңның ережелеріне сәйкес қатысушы банк депозиторларының мүдделерін қорғау жөніндегі қызметті жүзеге асыру үшін Қор:

- (1) қатысушы банктердің жарналары;
- (2) қосылу шарты бойынша міндеттемелерді орындамағаны немесе тиісінше орындамағаны үшін қатысушы банктерге қолданылған тұрақсыздық айыбы;
- (3) мәжбүрлеп таратылатын қатысушы банк төленген (төленетін) кепілдік берілген өтем сомалары бойынша Қордың талаптарын қанағаттандыру тәртібімен алған ақша;
- (4) Қордың арнайы резервінің активтерін орналастырудан түсетін кіріс;
- (5) Қордың жарғысында көзделген тәртіппен шығыстар мен аударымдар сомасына азайтылған меншікті активтерді орналастырудан түсетін кіріс;
- (6) уәкілетті органның барлық банк операцияларын жүргізуге берілген лицензиясынан айыру туралы шешімінің күші жойылған жағдайда қатысушы банктен Қор төлеген кепілдік берілген өтем сомасы мөлшерінде алынған ақша;
- (7) Заңның 21-1-бабының 5-тармағына сәйкес Қазақстан Республикасының әлеуметтік кодексінде көзделген тәртіппен депозитордың атына ашылған ерікті зейнетақы жарналарын есепке алу үшін жеке зейнетақы шотынан кепілдікті өтеудің талап етілмеген сомасы қайтарылған жағдайда БЖЗҚ-дан алынған ақша шегінде және есебінен арнайы резерв құрады.

Қордың арнайы резерві: кепілдік берілген өтемді төлеу үшін; банк мүлкінің мөлшері мен басқа банкке (банктерге) берілетін кепілдік берілетін депозиттер бойынша міндеттемелердің мөлшері арасындағы айырманы толықтыру; агент банкке Қормен жасалған кепілдік берілген өтемді төлеу туралы келісімде айқындалған талаптармен және тәртіппен депозиторларға кепілдік берілген өтемді төлеу жөніндегі рәсімдерді орындауға байланысты шығыстарды өтеу; Заңның 21-1-бабының 5-тармағына сәйкес кепілдікті өтеудің талап етілмеген сомасының жетіспейтін бөлігін толықтыру үшін пайдаланылады.

Заңның ережелеріне сәйкес есепті күні қолданыста болған редакцияда Қордың арнайы резервінің нысаналы мөлшері қатысушы банктердегі барлық кепілдік берілетін депозиттер сомасының кемінде 5%-ын құрайды.

Заңда көзделген мақсаттар үшін арнайы резерв қаражаты жеткіліксіз болған жағдайда, Қор өз активтерінің есебінен оның жарғылық капиталы мөлшерінің жетпіс пайызы шегінде шығыстарды көтереді. Қордың жалғыз акционері меншікті активтердің қаражатын пайдаланудың көрсетілген шектен асатын өзге мөлшерін белгілеуге құқылы.

Зейнетақы және төлемдер бойынша өзге де міндеттемелер

Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес зейнетақы жарналары жұмыскерлердің кірістерінен 10% мөлшерінде есептеледі және БЖЗҚ-ға аударылады. Зейнеткерлікке шыққан кезде барлық зейнетақы төлемдерін БЖЗҚ жүргізеді. Қордың Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген зейнетақы жүйесіне қатысудан басқа зейнетақымен қамсыздандырудың қосымша схемалары болмайды. Бұдан басқа, Қордың зейнеткерлікке шыққаннан кейін қызметкерлерге берілетін жеңілдіктері немесе есептеуді талап ететін өзге де елеулі жеңілдіктері жоқ.

Сондай-ақ, Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес жұмыскерлердің кірістерінен міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыруға 2% мөлшеріндегі жарналар есептеледі. Міндетті медициналық сақтандыруға арналған жарналар медициналық қызметтерді тұтынушыларға Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде медициналық көмек алу құқығын береді. Мұндай шығыстар қызметкерлерге тиісті төлемдер жататын кезеңдегі пайда немесе залал және өзге де жиынтық кіріс туралы есепте танылады.

2024 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданыстағы жинақтау жүйесі жаңа шартты-жинақтаушы құрамдауышпен - жұмыс берушінің міндетті зейнетақы жарналарымен (ЖМЗЖ) толықтырылды. ЖМЗЖ - агенттердің өз қаражаты есебінен БЖЗҚ-дағы шартты зейнетақы шотына 1975 жылғы 1 қаңтардан кейін туған жұмыскерлер үшін ғана аударған ақшасы. 2025 жылғы 1 қаңтардан бастап ЖМЗЖ шамасы жұмыс берушінің міндетті зейнетақы жарналарын есептеу үшін қабылданатын жұмыскердің ай сайынғы табысының 2.5% мөлшерінде (2024 жылғы 1 қаңтардан бастап 1.5% мөлшерінде белгіленген) белгіленген.

3 Есеп саясатының қағидаттары (жалғасы)

Кірістер мен шығыстарды тану

Пайыздық кірістер мен шығыстарды тану

Егер Қордың экономикалық пайда алу ықтималдығы жоғары болса және кірістердің шамасы дұрыс айқындалуы мүмкін болса, қаржы активтері бойынша пайыздық кірістер танылады. Пайыздық кірістер мен шығыстар есептеу қағидаты бойынша көрсетіледі және тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі бойынша есептеледі. Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі - бұл қаржылық активтің немесе қаржылық міндеттеменің амортизацияланған құнын есептеуді, сондай-ақ пайыздық кірісті немесе пайыздық шығысты тиісті кезеңге жатқызуды білдіретін әдіс.

Пайыздық кіріс мыналардан басқа қаржы активтерінің жалпы баланстық құнына тиімді пайыздық мөлшерлемені қолдана отырып есептеледі: (i) құнсызданған (3-кезең) және олар үшін пайыздық кіріс олардың амортизацияланған құнына тиімді пайыздық мөлшерлемені қолдана отырып есептеледі (күтілетін кредиттік залалдар бойынша резервті шегергенде); және (ii) олар үшін кредиттік тәуекел ескеріле отырып түзетілген бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме амортизацияланған құнға қолданылатын құрылған немесе сатып алынған кредиттік-құнсызданған қаржы активтерінен тұрады.

Қатысушы банктердің жарналары мен мәжбүрлеп таратылатын банктің тарату комиссиясынан түсетін таза түсімдер

2025 жылғы 31 желтоқсанда Қор жарналарды алу кезінде сараланған мөлшерлемелер жүйесін пайдаланады, оған сәйкес қатысушы банктер санаттар бойынша жіктеледі және оларға тәуекел дәрежесі мен қаржылық тұрақтылығына қарай рейтингтер беріледі. Қатысушы банктер кредиттік тәуекел үшін жарналарды олардың жіктеу топтарына және қатысушы банктердің қаржылық жай-күйін бағалау жөніндегі Қор моделінің негізінде айқындалған жарналар мөлшерлемелеріне сәйкес төлейді. Рейтингі төмен қатысушы банктер өздеріне тән тәуекел деңгейінің жоғары болуына байланысты жарналарды жоғары мөлшерлеме бойынша аударады. Тәуекел деңгейі төмен қатысушы банктер тиісінше жарналарды төмен мөлшерлеме бойынша аударады. Қор тәуекелді бағалауды және сыныптамалық топтарды айқындауды № 18 қағидаларға сәйкес жүзеге асырады.

Қатысушы банктердің қаржылық жай-күйін бағалау моделі мыналарды қамтиды:

- проблемалық кредиттердің кеңейтілген ұғымы: ХҚЕС (IFRS) 9 сәйкес 3-сатыдағы қарыздар мен алынбай қалған пайыздық кірістер арасындағы ең жоғары мән пайдаланылады;
- ақша ағындарын талдау: банктің салымшылардың меншікті капиталын/ақшасын қаншалықты «жағып жіберетінін» анықтауға мүмкіндік береді;
- стресс-тестті қолдана отырып капиталдың барабарлығын тексеру, яғни негізгі капиталды түзетуді ескере отырып, капиталдың жеткіліктілігі бойынша көрсеткішті проблемалық қарыздар бойынша 50%-дық жабу деңгейінде жасалмаған провизиялар сомасына қайта есептеу - банк қабылдаған тәуекелдің нақты көлемін бағалау.

Бұдан басқа, міндетті күнтізбелік жарнаның мөлшерін есептеу кезінде жүйелік тәуекел үшін жарна және оны айқындау үшін негіздер болған жағдайда жоғарылатылған жарна ескеріледі. Міндетті күнтізбелік жарналар бойынша кірістерді бастапқыда Қор дербес жүргізілген тоқсан сайынғы есеп айырысу бағалары мөлшерінде таниды, оларды есептеу үшін негіз өткен тоқсан үшін қатысушы банктердің тиісті жарналарының сомасы болып табылады.

3 Есеп саясатының қағидаттары (жалғасы)

Қатысушы банктердің жарналары мен мәжбүрлеп таратылатын банктің тарату комиссиясынан түсетін таза түсімдер (жалғасы)

Қатысушы банктерден есепті тоқсаннан кейінгі айдың бірінші күніне алынған мәліметтер негізінде Қор есепті тоқсаннан кейінгі айдың ішінде өткен тоқсандағы міндетті күнтізбелік жарналар бойынша кірістің есебін жүргізеді.

Қатысушы банктердің жарналары мен мәжбүрлеп таратылатын банктің тарату комиссиясынан түсетін таза түсімдер Қордың таратылатын банктердің депозиторларына кепілдік берілген өтемақы төлеу бойынша шыққан шығыстарын жоғарыда көрсетілген кірістерден шегерілуі болып табылады. Қосылу шартының ережелеріне сәйкес қатысушы банк төлеген жарналар қайтарылмайды.

Күтілетін кредиттік залалдарға резервтерді қалыптастыру бойынша шығыстар

Күтілетін кредиттік залалдарға арналған бағалау резервтері күтілетін кредиттік залалдардың болжамды модельдері негізінде айқындалады. 4-ескертпеде Қордың болжамды ақпаратты күтілетін кредиттік залалдар моделіне енгізу тәсілін түсіндіруді қоса алғанда, күтілетін кредиттік залалдарды бағалау кезінде пайдаланылатын бастапқы деректер, жорамалдар және есептеу әдістері туралы ақпарат келтіріледі.

Кепілдікті өтеу бойынша шығыстар

Кепілдік берілген өтеу бойынша шығыстар Қор барлық банк операцияларын жүргізуге арналған лицензиясынан айырылған қатысушы банктердің депозиторларына кепілдік берілген өтемді төлеу бойынша міндеттемелерді қабылдаған кезде туындайды. Кепілдік өтемақыны төлеу бойынша қабылданған міндеттемелердің сомасына бөлінбеген пайда есебінен арнайы резерв азайтылады.

Кепілдік берілген өтемді төлеу жоғарыда «Кепілдік берілген өтемді төлеу жөніндегі депозиторлар алдындағы міндеттемелер» бөлімінде көрсетілгендей, талап етілмеген сомаларды депозиторлардың зейнетақы шоттарына одан әрі аударып, өтемді төлеу төлем басталған күннен бастап бір жыл ішінде жүзеге асырылады.

Шетел валютасын қайта бағалаудан болған шығыстарды шегергендегі кірістер

Бастапқы тану кезінде шетел валютасындағы операция операция жасалған күнгі жағдай бойынша валюта айырбастаудың нарықтық бағамын айқындау және қолдану тәртібін реттейтін Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актісіне сәйкес айқындалған валюта айырбастаудың нарықтық бағамы қолданыла отырып, төңгемен ескеріледі. ХҚЕС және шарт талаптарына сәйкес операцияны тану критерийлері алғаш рет орындалған күн операция жасалған күн болып табылады.

Әрбір есепті күнге шетел валютасындағы монетарлық (ақшалай) баптар есепті кезеңнің соңғы жұмыс күнінде сауда-саттықта қалыптасқан валюта айырбастаудың нарықтық бағамын айқындау және қолдану тәртібін реттейтін Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актісіне сәйкес айқындалған валюта айырбастаудың нарықтық бағамын қолдана отырып, бағалауға жатады. Бағамдық айырмалар кірістер мен шығыстардың құрамында көрсетіледі.

Бастапқы құн бойынша бағаланатын шетел валютасындағы монетарлық емес баптар бастапқы танылғаннан кейін валюта айырбастаудың нарықтық бағамы қолданыла отырып бағалауға жатпайды және осы баптар бойынша бағамдық айырмалар көрсетілмейді.

3 Есеп саясатының қағидаттары (жалғасы)

Өтімділік тәртібімен қаржылық жағдай туралы есептің баптарын ұсыну

Қор қаржылық жағдай туралы есепте қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді активтер мен міндеттемелерді жеке ұсынбайды. Оның орнына активтер мен міндеттемелер 19-ескертпеде күтілетін өтеу мерзімдері бойынша ұсынылған. Төмендегі кестеде есепті кезең аяқталғаннан кейін 12 ай өткенге дейін немесе өткеннен кейін өтелуі немесе өтелуі күтілетін сомалар туралы ақпарат берілген.

Мың теңгемен	2025 жылғы 31 желтоқсан			2024 жылғы 31 желтоқсан		
	Өтеуге/орнын толтыруға күтілетін сомалар			Өтеуге/орнын толтыруға күтілетін сомалар		
	есепті кезең аяқталғаннан кейін 12 ай ішінде	есепті кезең аяқталғаннан кейін 12 айдан кейін	Жиыны	есепті кезең аяқталғаннан кейін 12 ай ішінде	есепті кезең аяқталғаннан кейін 12 айдан кейін	Жиыны
Активтер						
Ақша қаражаты және ақша қаражатының баламалары	216,951,216	-	216,951,216	94,829,960	-	94,829,960
Өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бааланатын борыштық бағалы қағаздарға инвестициялар	-	1,471,389,045	1,475,389,045	394,730,473	1,070,147,316	1,464,877,789
Дебиторлық берешек	12,347,600	-	12,437,600	5,494,371	-	5,494,371
Өзге де активтер	276,596	-	276,596	419,452	-	419,452
Кейінге қалдырылған салық активі	-	71,802	71,802	-	56,318	56,318
Материалдық емес активтер	-	44,475	44,475	-	48,736	48,736
Негізгі құралдар	-	90,738	90,738	-	102,203	102,203
Активтер жиыны	229,665,412	1,471,596,060	1,701,261,472	495,474,256	1,070,354,573	1,565,828,829
Міндеттемелер						
Бағалау міндеттемелері	-	58,371,016	58,371,016	-	55,921,437	55,921,437
Пайдаға салынатын салық бойынша міндеттеме	2,577,119	-	2,577,119	-	-	-
Өзге де міндеттемелер	1,042,622	-	1,042,622	463,406	-	463,406
Міндеттемелер жиыны	3,619,741	58,371,016	61,990,757	463,406	55,921,437	56,384,843
Таза позиция	226,045,671	1,413,225,044	1,639,270,715	495,010,850	1,014,433,136	1,509,443,986

4 Есеп саясатын қолданудағы маңызды бағалау мәндері мен пайымдаулары

Қор келесі қаржы жылында қаржылық есептілікте көрсетілетін сомаға және активтер мен міндеттемелердің баланстық құнына әсер ететін бағалаулар жүргізеді және жорамалдар жасайды. Бағалар мен пайымдаулар басшылықтың тәжірибесі және басшылықтың пікірі бойынша ағымдағы мән-жайлар тұрғысынан негізделген болып табылатын болашақ оқиғаларға қатысты күтулерді қоса алғанда, өзге де факторлар негізінде үнемі талданады. Есеп саясатын қолдану процесінде басшылық пайымдаулар мен бағалауларды да пайдаланады.

Кепілдік берілген өтемдер бойынша күтілетін кредиттік залалдарды бағалау

Күтілетін кредиттік залалдарды бағалау - елеулі бағалау, оны алу үшін бағалау әдіснамасы, модельдер және бастапқы деректер пайдаланылады. Кепілдік берілген өтемдер бойынша күтілетін кредиттік залалдарды бағалау әдіснамасының егжей-тегжейі 19-ескертпеде ашылған. Мынадай құрамдауыштар күтілетін кредиттік залалдар бойынша бағалау резервіне елеулі әсер етеді: дефолт ықтималдығын айқындау, кредиттік тәуекелдің едәуір ұлғаюы, дефолт тәуекеліне ұшырау және дефолт жағдайында қалпына келтірілмейтін ресурстардың үлесі, сондай-ақ макроэкономикалық сценарийлер модельдері. Кепілдік берілген өтемдер бойынша күтілетін кредиттік залалдарды есептеу кезінде Қор резервті есептеу әдістемесіне сәйкес базалық және стрестік сценарийлерді пайдаланады, бұл ретте базалық сценарийдің салмағы 70% ретінде, стрестік сценарийдің салмағы 30% ретінде алынады.

Егер Қор қатысушы банктердің тәуекелдерінің едәуір ұлғаюына әкелетін факторларды анықтаса немесе олардың өздерінің борыштық міндеттемелерін орындау қабілеттілігі есебіне күмән болса, онда Қор стресстік сценарийдің салмағын ұлғайтады. Стресстік сценарийдің салмағы 40%-ға дейін артқан кезде күтілетін залалдар 69,157,596 мың теңгеге дейін өседі (2024 жылғы 31 желтоқсан: 66,315,219 мың теңге), яғни стресстік сценарий салмағының 10%-ға өсуі күтілетін залалдарды 10,786,580 мың теңгеге ұлғайтады (2024 жылғы 31 желтоқсан: 10,393,781 мың теңге). Қор есептік күтілетін кредиттік залалдар мен нақты шығындар арасындағы айырмашылықтарды азайту мақсатында модельдер үшін модельдер мен бастапқы деректерді ұдайы тексереді және растайды.

4 Есеп саясатын қолданудағы маңызды бағалау мәндері мен пайымдаулары (жалғасы)

Бизнес-модельді бағалау

Қаржы активтері бизнес-модель негізінде жіктеледі. Бизнес-модельді бағалауды орындау кезінде басшылық қаржы құралдарының агрегаттау деңгейі мен портфельдерін белгілеу үшін пайымдауды қолданды. Сату операцияларын бағалау кезінде Қор олардың жиілігін, өткен кезеңдердегі мерзімдері мен құнын, сату себептерін және болашақ сатуға қатысты күтулерді ескереді. Кредиттік сапаның нашарлауына байланысты әлеуетті шығындарды азайтуға бағытталған сату операциялары «шартта көзделген ақша ағындарын алу және қаржы активтерін сату үшін активтерді ұстап қалу» бизнес-моделіне сәйкес келеді деп есептеледі. Өтеу мерзіміне дейін кредиттік тәуекелді басқару жөніндегі шаралармен байланысты емес өзге де сату, олар жеке де, жиынтығында да құны бойынша сирек немесе елеусіз жүзеге асырылатын жағдайда, «шартта көзделген ақша ағындарын алу және қаржы активтерін сату үшін активтерді ұстау» бизнес-моделіне сәйкес келеді. Қор сату операцияларының маңыздылығын сату құнын портфельдің орташа қолданылу мерзімі ішінде оған қатысты бизнес-модельді бағалау жүргізілетін портфель құнымен салыстыру арқылы бағалайды. Бұдан басқа, тек стресті сценарий жағдайында немесе Қор бақыламайтын жекелеген оқиғаға байланысты күтілетін қаржы активін сату қайталанатын болып табылмайды және Қор болжай алмайды, бизнес-модель мақсатына байланысты емес ретінде қаралады және тиісті қаржы активтерін жіктеуге әсер етпейді.

«Шартта көзделген ақша ағындарын алу және қаржы активтерін сату үшін активтерді ұстап қалу» бизнес-моделінің мақсатына қол жеткізу үшін активтердің ақша ағындарын алу және активтерді сату үшін ұстап қалу фактісі де ажырамас болып табылады. Осы бизнес-модельді қолданудың мысалдары өтімділіктегі қажеттіліктерді басқару, белгілі бір пайыздық кіріске қол жеткізу немесе қаржы активтерін олардың есебінен қаржыландырылатын міндеттемелер мерзімімен мерзімге сәйкес келтіру болып табылады.

Қалдық санат ақша ағындарын іске асыру мақсатында, бірінші кезекте пайда алу үшін пайдаланылатын сату арқылы басқарылатын қаржы активтерінің портфельдерін қамтиды. Бұл бизнес-модель көбінесе шартта көзделген ақша ағындарын алумен байланысты.

ХҚЕС (IFRS) 9 «Қаржы құралдарына» көшкен кезде Қор сату үшін қолда бар бағалы қағаздар портфелін «шартта көзделген ақша ағындарын алу үшін активтерді ұстау» санатына жатқызды.

2023 жылғы 1 қазанда Қор борыштық бағалы қағаздардың бизнес-моделін бағалауда өзгерту туралы шешім қабылдады және амортизацияланған құны бойынша бағаланатын портфельден өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын портфельге борыштық бағалы қағаздарды қайта сыныптады.

2024 жылғы 31 желтоқсанда борыштық бағалы қағаздарға инвестициялардың бүкіл портфелі бойынша бизнес-модельді бағалау портфель бұрынғысынша мынадай факторлардың негізінде «шартта көзделген ақша ағындарын алу және қаржы активтерін сату үшін активтерді ұстау» бизнес-моделінің өлшемдеріне сәйкес келетінін көрсетті:

- Қор инвестициялар бойынша келісімшарттық ақша ағындарын алуға, сондай-ақ оларды сату арқылы түсетін ақша ағындарын алуға жоспарлайды;
- Шартта көзделген инвестициялардан түскен ақша ағындарының жеткіліктілігін қамтамасыз ету үшін кепілдік берілген өтемді төлеу бойынша міндеттемелерді өтеу үшін ондағы бар активтер портфелін қайта теңгерімдеу мақсатында және олардың пайда болуына қарай ақша ағындарына қажеттіліктерді қанағаттандыру үшін сатып алу және сату бойынша елеулі операцияларды жүзеге асыруды жоспарлайды;
- Қордың саясаты ХҚЕС (IFRS) 9 қағидаттары негізінде есептелген кепілдік берілген өтемді төлеу бойынша міндеттемелерді жабу үшін қысқа мерзімді инвестициялардың жеткілікті мөлшерінің болуын білдіреді. Осы мақсаттар үшін Қор әрбір есепті күнге ақша қаражатының, депозиттердің және қысқа мерзімді инвестициялардың жеткілікті деңгейін қолдайды;
- Бағалы қағаздар портфелі SPPI-тесттен өтті.

Қоршаған ортаны қорғау және климаттың өзгеруі мәселелері

Басшылық климаттың өзгеруі және экология саласындағы нормативтік-құқықтық актілерге өзгерістердің әсері қаржылық есептілікке елеулі әсер етпейді деп пайымдайды және қазіргі уақытта Қор қоршаған ортаға, халықтың денсаулығы мен қауіпсіздікке қатысты барлық қолданыстағы заңдар мен нормативтік актілерді сақтайды. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қор экологиялық талаптарға ұшырамады және климаттық мәселелерге байланысты ауыртпалық түсіретін келісімшарттарды анықтамады.

Қор өзін қоршаған ортаға ең аз теріс әсер ететін объектілердің төртінші санатына жатқызады және экологиялық тәуекелдерге байланысты резервтер құрмайды.

5 Жаңа немесе қайта қаралған стандарттар мен түсініктемелерге көшу

Қор алғаш рет 2025 жылғы 1 қаңтардан кейін немесе осы күннен кейін басталған жылдық есепті кезеңдерге қатысты күшіне енетін кейбір стандарттар мен түзетулерді қолданды (егер өзгеше көрсетілмесе). Қор шығарылған, бірақ әлі күшіне енген стандарттарды, түсініктемелерді немесе түзетулерді мерзімінен бұрын қолданған жоқ.

2025 жылғы 1 қаңтарда екі валюта арасындағы айырбас мүмкін болмайтын жағдайға қатысты IAS 21 «Валюталық бағамдардың өзгеруінің әсері» түзетуі күшіне енді. Түзету валюталардың еркін айналысы болмаған жағдайда айырбас бағамын айқындау тәртібін, сондай-ақ валюта айырбасталмайтын болып танылатын өлшемдерді белгілейді. Бұдан басқа, баламалы айырбас бағамын пайдалану кезінде ақпаратты ашу бойынша талаптар енгізілді. Түзету перспективалы қолданылады және кері әсер етпейді. Көрсетілген өзгеріс жалғыз, 2025 жылғы 1 қаңтардан бастап қолдануға міндетті болып табылады және тиісті операциялардың болуына байланысты валюталық баптарды есепке алу тәртібіне әсер етуі мүмкін.

Осы түзетулер 2025 жылғы 1 қаңтарда немесе одан кейін басталатын жылдық есептік кезеңдерге қатысты күшіне енді және перспективті түрде қолданылады (салыстырмалы ақпарат қайта есептелмейді).

Аталған түзетулер Қордың қаржылық есептілігіне елеулі әсер еткен жоқ.

6 Жаңа есептік ережелер

Төменде Қордың қаржылық есептілігі шығарылған күні шығарылған, бірақ әлі күшіне енген жаңа стандарттар, түзетулер мен түсіндірмелер келтіріледі. Қор осы стандарттарды, түзетулер мен түсіндірулерді, егер қолданылса, олар күшіне енген күннен бастап қолдануға ниетті.

2026 жылғы 1 қаңтардан бастап күшіне енетін IFRS 9 және IFRS 7 түзетулер ESG-шарттары бар шарттарды, сондай-ақ электрондық платформалар арқылы жүргізілетін операцияларды өңдеу ерекшеліктерін есепке алуды қоса алғанда, қаржы құралдарын жіктеуге және бағалауға қатысты. Бұдан басқа, амортизацияланатын құн бойынша ескерілетін қаржы активтері үшін ақпаратты ашу жөніндегі талаптар кеңейтіледі.

Мұндай келісімшарттарды айқындау және оларды деривативтер бойынша стандарттарды қолдану аясынан алып тастау мүмкіндігі бойынша нақтылаулар енгізіледі, сондай-ақ осындай шарттар шеңберінде хеджирлеуді қолдану критерийлері айқындалады.

Бұдан басқа, 2026 жылы IFRS 1, IFRS 7, IFRS 9, IFRS 10 және IAS 7 шоғырландырылған ережелеріне редакциялық және түсіндірме түзетулерді қамтитын ХҚЕС 2023-2025 жыл сайынғы жетілдіру жобасы шеңберіндегі өзгерістер күшіне енеді.

Түзетулер 2026 жылғы 1 қаңтардан кейін немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдерге қатысты күшіне енеді. Мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі және бұл факт ашылуы тиіс. Қазіргі уақытта Қор осы түзетулердің ықтимал әсерін талдайды.

IFRS 18 «Қаржылық есептілікте ақпаратты ұсыну және ашу» стандарты бұрын қолданыста болған IAS 1-ді ауыстырады және операциялық, инвестициялық және қаржылық қызмет бойынша кірістер мен шығыстарды жіктеуді қоса алғанда, кірістер мен шығыстар туралы есептің құрылымына жаңа талаптарды енгізеді. Осындай көрсеткіштерді ХҚЕС-ке сәйкес есептелген пайдамен міндетті түрде келісуді ұсына отырып, пайданың басқарушылық көрсеткіштерін (ПБК) ашу жөніндегі қағидалар қосымша белгіленеді. Осы стандарт 2027 жылғы 1 қаңтардан бастап күшіне енеді және ретроспективті қолдануға жағады.

IFRS 19 «Жария есептіліксіз еншілес компаниялар бойынша ашулар» жаңа стандарты топ құрамында ХҚЕС қолданатын бағаланбайтын еншілес компаниялар үшін ақпаратты ашуға оңайлатылған талаптарды белгілейді. Стандарт тану және бағалау тәртібін қозғамайды, тек ашулар көлемін қысқартады. Күшіне ену күні – 2027 жылғы 1 қаңтар.

Түзетулер 2027 жылғы 1 қаңтардан кейін немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдерге қатысты күшіне енеді. Мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі және бұл факт ашылуы тиіс. Қазіргі уақытта Қор осы түзетулердің ықтимал әсерін талдайды.

Қор ХҚЕС (IFRS 19) - «Жария есептіліксіз еншілес компаниялар: ақпаратты ашу» түзетулері Қордың қаржылық есептілігіне елеулі әсер етеді деп күтпейді.

7 Ақша қаражаты және ақша қаражатының баламалары

Мың қазақстандық теңгемен	2025 жылғы 31 желтоқсан	2024 жылғы 31 желтоқсан
Бастапқы мерзімі 90 күннен кем ҚРҰБ депозиттеріндегі ақша қаражаты	186,161,375	72,952,133
Кері РЕПО операцияларындағы ақша қаражаты	30,270,720	21,664,357
ҚРҰБ ағымдағы шоттарындағы ақша қаражаты	450,806	186,301
Басқа банктердегі ағымдағы шоттардағы ақша қаражаты	96,576	39,920
Карт-шоттардағы ақша қаражаты	439	414
Ақша қаражаты және ақша қаражатының баламалары жиыны	216,979,916	94,843,125
Күтілетін кредиттік залалдар бойынша резерв	(28,700)	(13,165)
Ақша қаражаты және ақша қаражатының баламалары жиыны	216,951,216	94,829,960

Күтілетін кредиттік залалдарды бағалау мақсаттары үшін ақша қаражатының және ақша қаражаты баламаларының қалдықтары 1-кезеңге енгізілген. Күтілетін кредиттік залалдарды бағалау тәсілі 19-ескертпеде келтірілген.

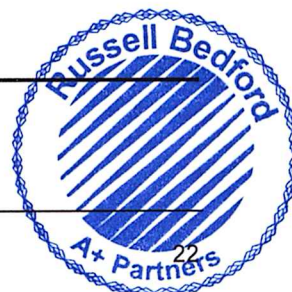
Төменде 2025 және 2024 жылдардағы ақша қаражаты және ақша қаражатының баламалары бойынша күтілетін кредиттік залалдар бойынша резервтің қозғалысы берілген:

Мың қазақстандық теңгемен	2025 жыл	2024 жыл
1 қаңтарда	(13,165)	(31,966)
Жыл ішінде қалпына келтірілді/(есептелді)	(15,535)	18,801
31 желтоқсанға	(28,700)	(13,165)

Төмендегі кестеде 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кредиттік тәуекел деңгейлерінің негізінде ақша қаражаты мен олардың баламалары қалдықтарының кредиттік сапасының талдауы берілген. Қордың кредиттік тәуекелін жіктеу жүйесінің сипаттамасы 19-ескертпеде берілген.

Мың қазақстандық теңгемен	ҚРҰБ депозиттеріндегі ақша қаражаты	«Кері РЕПО» операциялар арындағы ақша қаражаты	ҚРҰБ ағымдағы шоттарындағы ақша қаражаты	Басқа банктердегі ағымдағы шоттардағы ақша қаражаты	Карт- шоттардағы ақша қаражаты	Жиыны
BBB-кредиттік рейтингімен	186,161,375	30,270,720	450,806	34,648	439	216,917,988
BB-кредиттік рейтингімен	-	-	-	61,928	-	61,928

Ақша қаражаты және ақша қаражатының баламалары жиыны	186,161,375	30,270,720	450,806	96,576	439	216,979,916
---	--------------------	-------------------	----------------	---------------	------------	--------------------

7 Ақша қаражаты және ақша қаражатының баламалары (жалғасы)

Төмендегі кестеде 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ақша қаражатының және ақша қаражаты баламаларының кредиттік сапасының талдауы берілген.

Мың қазақстандық теңгемен	ҚРҰБ депозиттері ндегі ақша қаражаты	«Кері РЕПО» операциял арындағы ақша қаражаты	ҚРҰБ ағымдағы шоттарынд ағы ақша қаражаты	Басқа банктердег і ағымдағы шоттардағ ы ақша қаражаты	Карт- шоттардағ ы ақша қаражаты	Жиыны
BBB- кредиттік рейтингімен	72,952,133	21,664,357	186,301	35,482	414	94,838,687
BB- кредиттік рейтингімен	-	-	-	4,438	-	4,438
Ақша қаражаты және ақша қаражатының баламалары жиыны	72,952,133	21,664,357	186,301	39,920	414	94,843,125

Кредиттік рейтинг Fitch агенттігінің (осы рейтинг болған жағдайда) немесе Fitch рейтингтік шкаласы бойынша ең жақын баламалы мәнге дейін айырбасталатын Moody's және Standard & Poor's рейтингтік агенттіктерінің рейтингіне негізделген.

Ақша қаражатының пайыздық мөлшерлемелерін және олардың баламаларын талдау 19-ескертпеде ашылған. Байланысты тараптармен операциялар бойынша ақпарат 24-ескертпеде ашылған.

8 Борыштық бағалы қағаздарға инвестициялар

Өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар

Мың қазақстандық теңгемен	2025 жылғы 31 желтоқсан	2024 жылғы 31 желтоқсан
Өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар		
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің облигациялары	1,093,190,586	1,086,423,278
Корпоративтік облигациялар	149,235,106	128,337,076
Халықаралық қаржы ұйымдарының облигациялары	44,799,586	45,296,210
АҚШ облигациялары	184,163,767	204,821,225
Борыштық бағалы қағаздарға инвестициялар жиыны (жалпы баланстық құны)	1,471,389,045	1,464,877,789
Күтілетін кредиттік залалдар бойынша резерв	(2,050,018)	(2,128,368)
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар жиыны (баланстық құны)	1,469,339,027	1,462,749,421

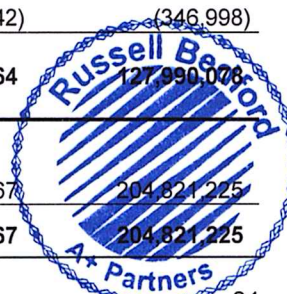

8 Боротықтық бағалы қағаздарға инвестициялар (жалғасы)

Мың қазақстандық теңгемен	Атаулы пайыздық мөлшерлеме, %	
	2025 жыл	2024 жыл
Өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар (баланстық құны)		
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің облигациялары	5-17.37%	5-15.35%
Корпоративтік облигациялар	9.5-18.85%	9.5-14.3%
Халықаралық қаржы ұйымдарының тіркелген мөлшерлемесі бар облигациялары	8.3%	8.3%
Халықаралық қаржы ұйымдарының өзгермелі мөлшерлемесі бар облигациялары	ҚР инфляция мөлшерлемесі + 1-2%	ҚР инфляция мөлшерлемесі + 1-2%
АҚШ облигациялары	3.5%	0%

Төмендегі кестеде 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кредиттік тәуекел деңгейі негізінде өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздардың кредиттік сапасының талдауы берілген. Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздарға қатысты дефолтты және кредиттік тәуекелдің едәуір ұлғаюын айқындауды қоса алғанда, Қор пайдаланатын деңгейлер бойынша кредиттік тәуекелді жіктеу жүйесінің және күтілетін кредиттік залалдарды бағалау тәсілінің сипаттамасы 19-ескертпеде келтіріледі. Төмендегі кестеде 2025 жылғы 31 желтоқсандағы өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздардың баланстық құны да кредиттік тәуекелге барынша бейімділігін көрсетеді.

Мың қазақстандық теңгемен	1-кезең (12 ай үшін ККЗ)	
	2025 жылғы 31 желтоқсан	2024 жылғы 31 желтоқсан
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің облигациялары		
BBB- кредиттік рейтингімен	1,093,190,586	1,086,423,278
Жалпы баланстық құн	1,093,190,586	1,086,423,278
Күтілетін кредиттік залалдар бойынша бағалау резерві	(1,619,347)	(1,694,719)
Баланстық құн	1,091,571,239	1,084,728,559
Халықаралық қаржы ұйымдарының облигациялары		
AAA кредиттік рейтингімен	44,799,586	45,296,210
Жалпы баланстық құн	44,799,586	45,296,210
Күтілетін кредиттік залалдар бойынша бағалау резерві	(23,567)	(29,477)
Баланстық құн	44,776,019	45,266,733
Корпоративтік облигациялар		
BB + кредиттік рейтингімен	2,556,551	2,890,316
BB кредиттік рейтингімен	58,475,181	65,072,688
BBB- кредиттік рейтингімен	88,203,374	60,374,072
Жалпы баланстық құн	149,235,106	128,337,076
Күтілетін кредиттік залалдар бойынша бағалау резерві	(332,942)	(346,998)
Баланстық құн	148,902,164	127,990,078
АҚШ облигациялары		
AA + кредиттік рейтингімен	184,163,767	204,821,225
Жалпы баланстық құн	184,163,767	204,821,225

8 Борыштық бағалы қағаздарға инвестициялар (жалғасы)

Мың қазақстандық теңгемен	1-кезең (12 ай үшін ККЗ)	
	2025 жылғы 31 желтоқсан	2024 жылғы 31 желтоқсан
Күтілетін кредиттік залалдар бойынша бағалау резерві	(74,162)	(57,174)
Баланстық құн	184,089,605	204,764,051
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздарға инвестициялар жиыны (жалпы баланстық құны)	1,471,389,045	1,464,877,789
Күтілетін кредиттік залалдар бойынша бағалау резерві	(2,050,018)	(2,128,368)
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздарға инвестициялар жиыны	1,469,339,027	1,462,749,421

Төменде өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздарға қатысты жалпы баланстық құнның және ККЗ бойынша тиісті бағалау резервтерінің өзгерістеріне талдау берілген:

Өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздардың жалпы баланстық құны

Мың қазақстандық теңгемен	2025 жыл	2024 жыл
1 қаңтарда	1,464,877,789	1,212,700,341
Жаңа құрылған немесе сатып алынған активтер	510,320,815	749,560,245
Пайыздық кіріс	133,678,891	117,596,548
Алынған пайыздар	(128,156,700)	(105,988,686)
Өтелген активтер	(394,642,937)	(603,522,022)
Әділ құнның таза өзгеруі	(132,385,779)	45,768,957
Дисконт амортизациясы (пайыздық кірісте танылған)	21,998,794	18,642,688
Бағам айырмашылықтары	(4,301,828)	30,119,718
31 желтоқсанға	1,471,389,045	1,464,877,789

Өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар бойынша күтілетін кредиттік залалдар бойынша резерв

Мың қазақстандық теңгемен	2025 жыл	2024 жыл
1 қаңтарға күтілетін кредиттік залалдар бойынша бағалау резерві	(2,128,368)	(1,877,151)
Тәуекел модельдеріндегі/параметрлеріндегі өзгерістер	78,350	(251,217)
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтерінен аударым	-	-
31 желтоқсанға күтілетін кредиттік залалдар бойынша резерв	(2,050,018)	(2,128,368)

9 Дебиторлық берешек

Мың қазақстандық теңгемен	2025 жылғы 31 желтоқсан	2024 жылғы 31 желтоқсан
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтері		
Қатысушы банктерден күнтізбелік жарналар бойынша дебиторлық берешек	12,847,841	5,872,715
Басқалар	721	1,395
	12,848,562	5,874,110
Күтілетін кредиттік залалдар бойынша бағалау резервін шегергенде	(410,962)	(379,739)
Дебиторлық берешек жиыны	12,437,600	5,494,371

Дебиторлық берешек қатысушы банктерге күнтізбелік жарналар бойынша талаптар және Қор қызметінің нәтижесінде туындаған өзге де талаптар есебінен қалыптастырылды.

Төменде 2025 және 2024 жылдардағы дебиторлық берешек бойынша күтілетін кредиттік залалдар бойынша резервтің қозғалысы берілген:

Мың қазақстандық теңгемен	2025 жыл	2024 жыл
1 қаңтарда	(379,739)	(448,371)
Жыл ішінде түзетілді/(есептелген)	(31,223)	68,632
31 желтоқсанға	(410,962)	(379,739)

9 Дебиторлық берешек (жалғасы)

Төмендегі кестеде амортизацияланған құны бойынша бағаланатын өзге де қаржы активтері бойынша кредиттік тәуекелді талдау берілген. Төмендегі кестеде 2025 жылғы 31 желтоқсандағы амортизацияланған құны бойынша бағаланатын өзге де қаржы активтерінің баланстық құны Қордың осы активтер бойынша кредиттік тәуекелге барынша бейімділігін көрсетеді.

Қатысушы банктер қатысушы банктердің қаржылық жай-күйін бағалау моделіне сәйкес тәуекел топтары бойынша жіктеледі (19-ескертпе). 2025 жылғы 4-тоқсанда 2024 жылғы 4-тоқсанмен салыстырғанда 2 банк жарналар мөлшерлемесі неғұрлым жоғары топтарға және 3 банк жарналар мөлшерлемесі неғұрлым төмен топтарға көшті. Бұдан басқа, 2025 жыл ішінде 2 жаңа банк депозиттерге міндетті кепілдік беру жүйесіне енді. № 18 қағидаларға сәйкес мұндай банктер қатысудың алғашқы екі жылы ішінде автоматты түрде D жіктеу тобына жатады.

Мың қазақстандық теңгемен	1-кезең (12 ай үшін ККЗ)	2-кезең (кредиттік тәуекел едәуір ұлғайған кезде бүкіл мерзім үшін ККЗ)	3-кезең (құнсызданған активтер бойынша бүкіл мерзім) үшін ККЗ	Жиыны
Қатысушы банктердің күнтізбелік жарналары бойынша дебиторлық берешек				
- А тобы	14,368	-	-	14,368
- В тобы	11,120,240	-	-	11,120,240
- С тобы	1,344,042	-	-	1,344,042
- D тобы	14,210	-	-	14,210
- F тобы	-	-	354,980	354,980
Жалпы баланстық құн	12,492,860	-	354,980	12,847,841
Күтілетін кредиттік залалдар бойынша бағалау резерві	(55,260)	-	(354,980)	(410,241)
Баланстық құн	12,437,600	-	-	12,437,600
Өзге де қаржы активтері				
Басқа талаптар	-	-	721	721
Күтілетін кредиттік залалдар бойынша бағалау резерві	-	-	(721)	(721)
Баланстық құн	-	-	-	-
Өзге қаржы активтерінің жиыны	12,437,600	-	-	12,437,600

9 Дебиторлық берешек (жалғасы)

Төмендегі кестеде амортизацияланған құны бойынша бағаланатын өзге де қаржы активтерінің 2024 жылғы 31 желтоқсандағы баланстық құны Қордың осы активтер бойынша кредиттік тәуекелге барынша бейімділігін көрсетеді.

Қатысушы банктер қатысушы банктердің қаржылық жай-күйін бағалау моделіне сәйкес тәуекел топтары бойынша жіктеледі (19-ескертпе). 2024 жылдың соңында жыл басымен салыстырғанда 2 банк жарна мөлшерлемелері неғұрлым жоғары топтарға және 6 банк жарна мөлшерлемелері неғұрлым төмен топтарға көшті.

Мың қазақстандық теңгемен	1-кезең (12 ай үшін ККЗ)	2-кезең (кредиттік тәуекел едәуір ұлғайған кезде бүкіл мерзім үшін ККЗ)	3-кезең (құнсызданған активтер бойынша бүкіл мерзім үшін ККЗ)	Жиыны
Қатысушы банктердің күнтізбелік жарналары бойынша дебиторлық берешек				
- А тобы	432,020	-	-	432,020
- В тобы	4,139,196	-	-	4,139,196
- С тобы	946,519	-	-	946,519
- D тобы	-	-	-	-
- G тобы	-	-	354,980	354,980
Жалпы баланстық құн	5,517,735	-	354,980	5,872,715
Күтілетін кредиттік залалдар бойынша бағалау резерві	(24,038)		(354,980)	(379,018)
Баланстық құн	5,493,697	-	-	5,493,697
Өзге де қаржы активтері				
Басқа талаптар	-	-	1,395	1,395
Күтілетін кредиттік залалдар бойынша бағалау резерві	-	-	(721)	(721)
Баланстық құн	-	-	674	674
Өзге қаржы активтерінің жиыны	5,493,697	-	674	5,494,371

3-кезеңге жатқызылған өзге де талаптар Қордан кепілдік берілген өтем алған банктердің депозиторларына қойылатын талаптарды қамтиды.

Тәуекел-жіктеу топтары бойынша ақпарат 19-ескертпеде берілген.

10 Негізгі құралдар мен материалдық емес активтер

Мың қазақстандық теңгемен	Еск.	Кеңсе және компьютерлік жабдық	Негізгі құралдардың жиыны	Бағдарламалық қамтамасыз етуге лицензиялар	Негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің жиыны
2023 жылғы 31 желтоқсан бастапқы құны		169,165	169,165	152,361	321,526
Жинақталған амортизация		(100,018)	(100,018)	(102,284)	(202,302)
2024 жылғы 1 қаңтарға баланстық құны		69,147	69,147	50,077	119,224
Түсімдер		57,645	57,645	44,702	102,347
Істен шығу		(318)	(318)	-	(318)
Амортизациялық аударымдар	17	(24,271)	(24,271)	(46,043)	(70,314)
2024 жылғы 31 желтоқсанға баланстық құны		102,203	102,203	48,736	150,939
2024 жылғы 31 желтоқсанға бастапқы құны		221,813	221,813	197,063	418,875
Жинақталған амортизация		(119,610)	(119,610)	(148,326)	(267,936)
2025 жылғы 1 қаңтарға баланстық құны		102,203	102,203	48,736	150,939
Түсімдер		14,467	14,467	46,870	61,337
Істен шығу		196	196	-	196
Амортизациялық аударымдар	17	(26,128)	(26,128)	(51,131)	(77,259)
2025 жылғы 31 желтоқсан баланстық құны		90,738	90,738	44,475	135,213

11 Бағалау міндеттемелері

Бағалау міндеттемесі - бұл Қордың өтеу сомасы белгіленбеген және (немесе) орындау мерзімі белгіленбеген қолданыстағы міндеттемесі. Бағалау міндеттемелері ұзақ мерзімді болып табылады және кепілдік берілген өтемді төлеуге байланысты қаржылық кепілдіктер бойынша күтілетін шығындардан тұрады.

Мың қазақстандық теңгемен	2025 жылғы 31 желтоқсан	2024 жылғы 31 желтоқсан
Кепілдік берілген өтеу бойынша бағалау міндеттемелері	58,371,016	55,921,437
Бағалау міндеттемелерінің жиыны	58,371,016	55,921,437

Төменде 2025 және 2024 жылдар ішінде кепілдік берілген резервтің өзгеруіне талдау берілген.

Мың қазақстандық теңгемен	2025 жыл	2024 жыл
1 қаңтарға кепілдік берілетін резерв	55,921,437	56,337,340
Бағалау міндеттемелері бойынша резервке аударымдарға әсер ететін өзгерістер		
Тәуекел параметрлерін өзгерту	(6,090,667)	(15,977,481)
Депозиттер бойынша кепілдік берілген өтемақы сомасының өзгеруі	8,540,246	15,561,578
Жыл ішіндегі пайда немесе залал құрамында резервті қалыптастыру жиын	2,449,579	(415,903)
31 желтоқсанға кепілдік берілген резерв	58,371,016	55,921,437

11 Бағалау міндеттемелері (жалғасы)

Қордың кепілдік берілген міндеттемелері бойынша күтілетін кредиттік залалдар бойынша 2025 жылғы тәуекел параметрлеріндегі өзгерістер мынадай факторлармен түсіндіріледі:

- Қатысушы банктердің саны 2025 жыл ішінде 19-дан 21-ге дейін ұлғайды;
- қаржылық жай-күйін бағалау моделіне сәйкес 3 қатысушы банктің тәуекелін тобының жақсаруы және 2 қатысушы банктің тәуекел тобының нашарлауы олардың (2024 жылғы 4-тоқсанмен салыстырғанда 2025 жылғы 4-тоқсанда);
- таратылатын қатысушы банктер бойынша төленген соманы қайтару есебінен 2025 жыл ішінде қалпына келтірілмейтін ресурстар (LGD) үлесін 48.3%-дан 46.2%-ға дейін төмендету;
- Қордың кепілдік берілген өтемді (EAD) төлеу жөніндегі міндеттемелерінің жиынтық сомасының 11.4 триллион теңгеден 13.2 триллион теңгеге дейін өсуі.

12 Кепілдік берілген өтемді төлеу бойынша депозиторлар алдындағы міндеттемелер

2022 жылы таратылатын: «Валют-Транзит Банк» АҚ, «Қазинвестбанк» АҚ, «Delta Bank» АҚ, «Qazaq Banki» АҚ, «Эксимбанк Қазақстан» АҚ, «Астана Банкі» АҚ, «Tengri Bank» АҚ, «AsiaCredit Bank» (АзияКредит) Банк) АҚ, «Capital Bank Kazakhstan» АҚ банктер бойынша өтемақы төлеу мерзімінің аяқталғанына қарамастан депозиторлардың талап етілмеген сомаларын олардың зейнетақы шоттарына аудара отырып, осы банктердің депозиторлары белгіленген төлем мерзімін өткізіп алудың дәлелді себебі болған кезде өтемақы төлеу үшін Қорға жүгінуге құқылы.

Қор дәлелді себеппен кепілдік берілген өтемақы төлеуге өтініштерді БЖЗҚ-ға ақша аудару фактісіне қарамастан қарайды. Мұндай жағдайларда БЖЗҚ Қордың хабарламасы негізінде кепілдікті өтеудің талап етілмеген сомасын қайтаруды жүзеге асырады. Егер ерікті зейнетақы жарналарын есепке алу үшін жеке зейнетақы шотындағы зейнетақы жинақтарының қалдығы Қордың хабарламасында көрсетілген кепілдікті өтеудің талап етілмеген сомасынан аз болған жағдайда, БЖЗҚ зейнетақы жинақтарының қалдығы шегінде соманы қайтаруды жүзеге асырады, ал жетіспейтін бөлігінің орнын толтыруды Қор арнайы резерв қаражаты есебінен жүзеге асырады.

Қор банк бойынша тарату процесі аяқталғанға немесе депозитордың ерікті зейнетақы жарналары есебінен зейнетақы төлемдеріне құқығы басталғанға дейін (оның қаражаты БЖЗҚ-ға аударылған жағдайда) дәлелді себептермен кепілдік өтемақы төлеуді жүзеге асырады.

2025 жылы Қор депозиторлардың өтініштері болмағандықтан, Заңда белгіленген талаптарға сәйкес кепілдік өтемақы төлемдерін жүзеге асырған жоқ. (2024 жылы: 9,698 мың теңге).

Лицензиясынан айырылған банктердің депозиторларына кепілдік берілген өтемді төлеу сомасы 2025 жылдың және 2024 жылдың аяғында мынадай болды:

Банк	2025 жылға кепілдік берілген өтемнің төленген сомасы	2024 жылға кепілдік берілген өтемнің төленген сомасы
«AsiaCredit Bank (АзияКредит Банк)» АҚ	-	9,320
«Валют Транзит Банк» АҚ	-	378
Жиыны	-	9,698

13 Өзге де міндеттемелер

Қордың 2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсанына арналған өзге де міндеттемелері былайша берілген:

Мың қазақстандық теңгемен	2025 жылғы 31 желтоқсан	2024 жылғы 31 желтоқсан
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын өзге де қаржылық міндеттемелер		
Кредиторлық берешек	708,135	174,244
Қызметтер үшін ақы төлеу бойынша бағалау міндеттемесі	17,052	19,824
Өзге де қаржылық міндеттемелер жиыны	725,187	194,068
Басқа қаржылық емес міндеттемелер		
Сыйлықақылар мен пайдаланылмаған демалыстар бойынша резервтер	314,715	257,979
Тендерлік өтінімдер бойынша алдын ала төлем	2,720	11,159
Ағымдағы салық міндеттемелері	-	200
Басқа қаржылық емес міндеттемелер жиыны	317,435	269,338
Өзге міндеттемелер жиыны	1,042,622	463,406

14 Акционерлік капитал

2025 және 2024 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қордың жалғыз акционері ҚРҰБ болып табылады.

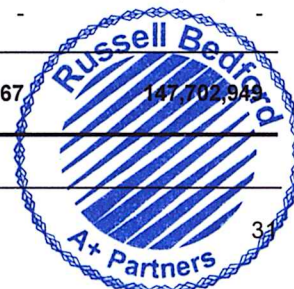
Мың қазақстандық теңгемен	Акциялар саны	Жарғылық капитал
2024 жылғы 31 желтоқсанға	1,178,972	235,794,400
2025 жылғы 31 желтоқсанға	1,178,972	235,794,400

2025 және 2024 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Қордың жарғылық капиталы әрқайсысының номиналдық құны 200 мың теңге, жалпы сомасы 235,794,400 мың теңгеге жарияланған және шығарылған 1,178,972 жай акцияларды құрады. Барлық шығарылған жай акциялар толығымен төленді. Барлық жай акциялар әрбір акция бойынша бір дауыс құқығын береді.

Жарғыға сәйкес Қор кәсіпкерлік қызметті жүзеге асырмайтын коммерциялық емес ұйым болып табылады. Қор пайданы дивидендтер ретінде бөлмейді, ал кірістер резервтер ретінде жинақталады (20-ескертпе). Эмиссиялық кіріс капиталға жарналар шығарылған акциялардың номиналдық құнынан асып кеткен соманы білдіреді.

15 Пайыздық кірістер мен шығыстар

Мың қазақстандық теңгемен	2025 жыл	2024 жыл
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі бойынша есептелген пайыздық кірістер		
Өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	158,538,479	136,239,236
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын жинақ шоттарындағы ақша қаражаты	21,980,998	7,468,271
Кері РЕПО операцияларынан түскен пайыздық кірістер	5,547,190	3,995,442
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	-	-
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі бойынша есептелген пайыздық кірістер	186,066,667	147,702,949

16 Қатысушы банктердің жарналарынан және мәжбүрлеп таратылатын банктің тарату комиссиясынан түсетін таза кіріс

Мың қазақстандық теңгемен	2025 жыл	2024 жыл
Қатысушы банктердің жарналарынан түсетін кіріс	86,918,502	52,495,386
Мәжбүрлеп таратылатын банктің тарату комиссиясынан түсетін кіріс	4,409,700	4,391,747
Тұрақсыздық айыбын есептеу	7,496	3,081
Қатысушы банктердің жарналарынан және мәжбүрлеп таратылатын банктің тарату комиссиясынан түсетін кіріс жиыны	91,335,698	56,890,214
Таратылатын банктердің депозиторларына өтеу бойынша шығыстар (12-ескертпе)	-	(9,698)
Қатысушы банктердің жарналарынан және мәжбүрлеп таратылатын банктердің тарату комиссияларынан түсетін таза кіріс жиыны	91,335,698	56,880,516

Қатысушы банктердің 2025 жылғы жарналар сомасы өткен жылмен салыстырғанда қатысушы банктердің депозиттік базасының өсуіне (+14.7%), сондай-ақ 2025 жылғы 1 қаңтардан бастап кредиттік тәуекел үшін жарна мөлшерлемелерінің өсуіне байланысты өткен жылмен салыстырғанда өсті.

Төменде 2025 және 2024 жылдардағы тарату комиссиясынан түсетін түсімдер берілген:

Мың қазақстандық теңгемен	2025 жыл	2024 жыл
«Астана Банкі» АҚ	1,755,000	2,920,000
«АзияКредит Банк» АҚ	2,188,500	1,209,900
«Qazaq Banki» АҚ	446,200	206,772
«Валют-Транзит Банк» АҚ	20,000	55,000
«Қазинвестбанк» АҚ	-	75
Жиыны	4,409,700	4,391,747

Тарату комиссияларынан түсетін түсімдердің сомасы 2025 жылы күтілетін түсімдерден асып түсті және өткен жылмен салыстырғанда 0,4%-ға көп.

2025 жылы барлық банк операцияларын жүргізуге лицензиясынан айырылған банктердің тарату комиссиялары талап-арыз жұмысын тиімді жүргізді.

17 Өкімшілік және басқа операциялық шығыстар

Мың қазақстандық теңгемен	Еск.	2025 жыл	2024 жыл
Қызметкерлерді ұстауға арналған шығыстар		1,571,721	1,471,962
Сенімгерлік басқару қызметтері		264,955	140,747
БҚОД комиссиялары, кастодиандық қызметтер, клирингтік алым және үстеме кіріске арналған шығыстар		117,247	136,028
Операциялық жалдау бойынша шығыстар		117,187	119,104
Коммуналдық қызметтер		73,034	67,974
Шотты жүргізгені үшін шығыстар		65,636	76,460
IT-инфрақұрылымына қызмет көрсетуге және АЖ енгізуге арналған шығыстар		63,642	60,687
Өкілдік шығыстар		54,386	20,848
Бағдарламалық қамтамасыз етудің және өзге де материалдық емес активтердің амортизациясы		51,132	46,043
ҚҚБ комиссиялары және банк қызметтері бойынша шығыстар		41,382	37,090
Директорлар кеңесін ұстауға арналған шығыстар		32,390	17,236
Иссапар шығыстары		31,427	27,564
Байланыс қызметтері		28,195	44,685
Негізгі құралдардың амортизациясы		25,510	24,271
Пайдаға салынатын салықтан басқа салықтар		24,009	28,256
Консультациялық қызметтер		17,052	23,841
Мүшелік жарналар		16,805	10,941
Ақпараттық-түсіндіру жұмыстарына шығыстар		15,516	16,089
Кадрларды даярлау және қайта даярлау		15,135	11,626
Сақтандыру қызметтері		14,056	14,582
Күзет қызметтеріне байланысты шығыстар		7,070	4,564
Ағымдағы жөндеуге арналған шығыстар		-	31,283
Өлеуметтанушылық зерттеу жүргізу жөніндегі қызметтер		-	15,534
Көлік қызметтері		-	4,992
Басқалары		13,700	17,075
Өкімшілік және басқа операциялық шығыстар жиыны		2,661,187	2,469,482

Қызметкерлерді ұстауға арналған шығыстар мемлекеттік зейнетақы қорына 128,175 мың теңге (2024 жыл: 124,764 мың теңге) және міндетті медициналық сақтандыруға 2% мөлшерлеме бойынша 13,830 мың теңге мөлшеріндегі жарналарды (2024 жылы 2% мөлшерлеме бойынша: 14,054 мың теңге) қамтиды.

18 Корпоративтік табыс салығы

Жыл ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілген корпоративтік табыс салығы (бұдан әрі «КТС») бойынша шығыстар мынадай компоненттерді қамтиды:

Мың қазақстандық теңгемен	2025 жыл	2024 жыл
КТС бойынша ағымдағы шығыстар	(2,719,258)	-
КТС бойынша кейінге қалдырылған шығыстар	15,484	8,407
Жыл ішіндегі КТС бойынша шығыс/(кіріс)	(2,703,774)	8,407

18 Корпоративтік табыс салығы (жалғасы)

2025 және 2024 жылдары Қордың салық салынатын пайдасына қолданылатын КТС ағымдағы мөлшерлемесі 20%-ды құрайды, бұл ретте салық заңнамасының өтпелі ережелеріне сәйкес 2025 жылы Қордың салық салынатын пайда объектілеріне қолданылатын мөлшерлеме 10%-ды құрайды. Төменде КТС бойынша теориялық шығыстарды салық салу бойынша нақты шығыстармен салыстыру берілген:

Мың қазақстандық теңгемен	2025 жыл	2024 жыл
Салық салынғанға дейінгі пайда	264,545,022	230,087,165
Салық салынатын кіріске заңнамалық белгіленген КТС мөлшерлемесі бойынша теориялық салық аударымдары:		
- 2025 ж.: 20% (2024ж.: 20%)	47,470,487	46,017,433
- 2025 ж.: 10% (2024ж.: 0)	2,719,258	
Салық мақсатында шегерімге/салық салуға жатпайтын кірістердің немесе шығыстардың салықтық әсерлері:		
- Арнайы резерв активтерінен түсетін инвестициялық кіріс	(31,801,080)	(23,692,525)
- Қатысушы банктердің жарналарынан түсетін кіріс және мәжбүрлеп таратылатын банктің тарату комиссиясынан түсетін түсімдер	(18,265,640)	(11,378,043)
- Листингтің ең жоғары және одан кейінгі санаты бойынша мемлекеттік бағалы қағаздар мен бағалы қағаздар бойынша салық салынбайтын табыс	-	(4,446,250)
- Кепілдік берілген өтеу бойынша бағалау міндеттемелері	489,916	(83,181)
- Өзге де босатылған кірістер	(3,332,199)	(6,201,898)
- Мәжбүрлеп таратылатын банктердің депозиторларына өтеу бойынша шығыстар	-	1,940
- Төлем көзінен бұрын төленген салықты пайдалану	-	(209,069)
Бұрын танылмаған басқа кейінге қалдырылған салық активтерін тану	15,484	
Пайдаға салынатын салық бойынша шығыстар/(кірістер)	(2,703,774)	8,407

18 Корпоративтік табыс салығы (жалғасы)

ХҚЕС мен Қазақстанның салық заңнамасы арасындағы айырмашылықтар қаржылық есептілікті жасау мақсатында активтер мен міндеттемелердің баланстық құны мен олардың КТС есептеу үшін базасы арасында уақытша айырмашылықтардың туындауына әкеледі.

Осы уақыт айырмашылықтарының өзгеруінің салықтық салдары төменде егжей-тегжейлі көрсетілген және 20% мөлшерлеме бойынша көрсетіледі (2024 жыл: 20%):

Мың қазақстандық теңгемен	2025 жылғы 1 қаңтар	Капитал құрамында жатқызылд ы	Пайданың немесе залалдың құрамында қалпына келтірілді/(жатқызылды)	2025 жылғы 31 желтоқсан
Шегерілетін/(салық салынатын) уақытша айырмашылықтардың салықтық әсері				
Негізгі құралдар	757	-	4,691	5,448
Пайдаланылмаған демалыстар мен сыйлықақылар бойынша есептелген шығыстар	51,596	-	11,347	62,943
Өзге де міндеттемелер	3,965	-	(554)	3,411
Таза кейінге қалдырылған салық активі	56,318	-	15,484	71,802

2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішіндегі уақытша айырмалар қозғалысының салықтық әсері төменде келтірілген:

Мың қазақстандық теңгемен	2024 жылғы 1 қаңтар	Капитал құрамында жатқызылд ы	Пайданың немесе залалдың құрамында қалпына келтірілді/(жатқызылды)	2024 жылғы 31 желтоқсан
Шегерілетін/(салық салынатын) уақытша айырмашылықтардың салықтық әсері				
Негізгі құралдар	(1,862)	-	2,619	757
Пайдаланылмаған демалыстар мен сыйлықақылар бойынша есептелген шығыстар	46,246	-	5,350	51,596
Өзге де міндеттемелер	3,527	-	438	3,965
Таза кейінге қалдырылған салық активі	47,911	-	8,407	56,318

19 Қаржылық тәуекелдерді басқару

Кредиттік тәуекел

Қор кредиттік тәуекелге ұшырайды, ол қаржы құралымен жасалатын операция тараптарының бірі шарт бойынша міндеттемелерді орындамау салдарынан екінші тараптың қаржылық шығындарға себеп болуы тәуекелі болып табылады.

Тәуекелдерді басқару мақсаттары үшін кредиттік тәуекелді бағалау күрделі процесті білдіреді және модельді пайдалануды талап етеді, өйткені тәуекел нарықтық жағдайларға, күтілетін ақша ағындарына және уақыт ағымына байланысты өзгереді. Активтер портфелі және кепілдік беру шарттары бойынша кредиттік тәуекелді бағалау дефолттың басталу ықтималдығына, шығындылықтың тиісті коэффициенттеріне және контрагенттер арасындағы дефолттардың корреляциясына қатысты қосымша бағалауды талап етеді.

19 Қаржылық тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Кредиттік тәуекел (жалғасы)

Дефолт - уәкілетті органның қатысушы банкті барлық банк операцияларын жүргізуге арналған лицензиядан айыруы.

Қор климатқа байланысты тәуекелдер (а) кредиттік тәуекелге ұшыраудың қысқа мерзімді сипаты және (б) борышкерлер жұмыс істейтін негізгі өңірлерде климатқа байланысты таяудағы ірі оқиғалардың болмауы себебінен кредиттік тәуекелге ұшырауға және кредиттік тәуекелді басқару практикасына елеулі әсер етпейді деп айқындады.

Кепілдік міндеттемелер бойынша кредиттік тәуекелді бағалау

Қатысушы банктің тәуекел-жіктеу тобы сандық және сапалық индикаторларды талдау негізінде тоқсан сайын айқындалады. Сандық индикаторларға көрсеткіштердің мынадай топтары жатады: капиталдың жеткіліктілігі, активтердің сапасы, кірістілік және өтімділік. Сапалық индикаторларға ҚНДРА-ның қадағалау бағасын сипаттайтын көрсеткіштер, халықаралық рейтингтік агенттіктердің рейтингінің болуы, сыртқы аудиттің қаржылық есептілікке ескертпелері бар пікірінің болмауы және қаржылық есептіліктің еркін қолжетімділікте болуы жатады. Сандық және сапалық индикаторлардың мәндері оларға сәйкес келетін шекті баллдармен арақатынаста болады. Шекті баллдарға байланысты әрбір индикатор бойынша аралық балл есептеледі. Банктің жалпы балы аралық баллдардың сомасы болып табылады. Жалпы жинақтау балын есептеу нәтижелері бойынша қатысушы банктің жіктеу тобы айқындалады. Әрбір жіктеу тобы үшін оған сәйкес келетін кредиттік тәуекел деңгейі айқындалады. Берілген жалпы жинақтау балына байланысты қатысушы банктер «А»-дан «Е»-ге дейінгі 5 топқа жіктеледі. Тәуекел бейіні ең төмен қатысушы банктер «А» тобына, тәуекел деңгейі ең жоғары банктер «Е» тобына жіктеледі. «А»-дан «Д»-ға дейінгі топтарға жіктелген қатысушы банктер 1-кезеңге жатады. 2-кезеңге («F» дефолт алды тобы) «Е» жіктеу тобына қатысушы банктер, оның депозиторлары мен кредиторларының мүдделеріне қатер төндіретін және (немесе) қаржы жүйесінің тұрақтылығына қатер төндіретін қаржылық жағдайы тұрақсыз банктер санаттары немесе төлем қабілеті жоқ банктер санатына, сондай-ақ банктік және өзге де операциялар операцияларын жүргізуге арналған лицензияларының қолданылуы тоқтатыла тұрған қатысушы банктер жатады. Қатысушы банк банктік және өзге де операцияларды жүргізуге берілген лицензиядан айырылған кезде мұндай банк «G» дефолттық тобына жатады. Дефолт ықтималдығын бағалау үшін базалық және стрестік сценарийлер бойынша банктердің бір жіктік тобынан екіншісіне ауысуы қадағаланады. Дефолттың қорытынды ықтималдығы екі сценарий бойынша ету ықтималдығының сараланған сомасы болып табылады. Бұдан басқа, Қор дефолттар мен макрокөрсеткіштер арасында корреляция болған жағдайда «Мертон-Васичек» моделінің көмегімен қатысушы банктің дефолт ықтималдығына макроэкономикалық көрсеткіштердің әсерін есептей алады. Алайда, қазіргі уақытта дефолттар санының төмендігіне байланысты деректер көлемінің жеткіліксіздігінен дефолттар мен макрокөрсеткіштер арасында корреляция жоқ.

1-кезеңге жіктелген қатысушы банктер бойынша Қордың кепілдік міндеттемелері бойынша күтілетін кредиттік залалдар есебінде дефолттың басталу тәуекелі есепті күннен бастап 12 ай ішінде бағаланады. 2-кезеңге жіктелген қатысушы банктер бойынша Қордың кепілдік міндеттемелері бойынша шығындарды есептеу кезінде дефолттың басталу тәуекелі дисконттауды ескере отырып, қаржы құралының бүкіл өмір бойы бағаланады. Күтілетін кредиттік залалдардың шамасы қатысушы банктің облигацияларын өтегенге дейінгі кірістіліктің орташа алынған мөлшерлемесі ескеріле отырып дисконтталады. Кірістіліктің орташа алынған мөлшерлемесі тиісті кірістілік мөлшерлемесіне есепті күнге қатысушы банктің барлық шығарылған облигацияларының жалпы көлемінде жеке облигациялар шығарылымы көлемінің үлес салмағын қолдану арқылы есептеледі. 3-кезеңге жіктелген қатысушы банктер үшін дефолт ықтималдығы 100% ретінде бағаланады.

Банктерді тарату процесінде қалпына келтіруге жатпайтын қаражат үлесі депозиторларға кепілдік берілген өтем төлеу және банкті мәжбүрлеп тарату процесінде төленген қаражатты қайтару жөніндегі тарихи деректер негізінде айқындалады. Қор әрбір банк бойынша қалпына келтіруге жатпайтын қаражат үлесін орташалаңдыру жолымен қалпына келтіруге жатпайтын қаражаттың жалпы деңгейін айқындайды.

Амортизацияланған құны бойынша және өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері бойынша кредиттік тәуекелді бағалау

Қор өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық құралдарға байланысты күтілетін кредиттік залалдарды бағалайды. Қор өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық құралдарға байланысты күтілетін кредиттік залалдарды бағалайды. Қордың қаржылық активтері борыштық бағалы қағаздарға, Ұлттық банктің депозиттеріне және РЕПО операцияларына орналастырылған. Бұл ретте қаражат коммерциялық банктерге орналастырылмайды. Халықаралық рейтингтік агенттіктердің (Fitch Ratings, Moody's Investors Service, Standard & Poor's) сыртқы рейтингтері берілген контрагенттердің қаржы активтері тәуекелдерді бағалау кезінде ескеріледі.

19 Қаржылық тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Амортизацияланған құны бойынша және өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері бойынша кредиттік тәуекелді бағалау (жалғасы)

Қор Bloomberg жүйесінен алынған қаржы құралдарының тарихи дефолт ықтималдығы (PD) және қалпына келтіру дәрежесі (RR) бойынша Fitch рейтингтік агенттігінің деректерін пайдалануды басым (базалық) нұсқамен таңдады. Fitch Ratings-тен рейтинг болмаған жағдайда Қор Moody's және Standard & Poor's рейтинг агенттіктерінің деректерін пайдаланады. Дефолт (PD) ықтималдығын айқындау үшін Қор бағалы қағаз контрагентінің/эмитентінің ең нашар ресми сыртқы рейтингін пайдалануды көздейтін консервативтік тәсілді пайдаланады. Болжамдар негізінде Қор амортизацияланған құны бойынша және өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық құралдарға байланысты күтілетін кредиттік залалдарды бағалайды. Қор күтілетін кредиттік залалдарды бағалайды және әрбір есепті күнге күтілетін кредиттік залалдар бойынша бағалау резервін таниды. Күтілетін кредиттік залалдарды бағалау мыналарды көрсетеді: (i) ықтимал нәтижелер диапазонын бағалау жолымен айқындалған объективті емес және ықтималдықты ескере отырып сараланған сома; (ii) ақшаның уақытша құны және (iii) шектен тыс шығындар мен күш-жігерсіз есепті күнге қолжетімді өткен оқиғалар, ағымдағы жағдайлар мен болжанатын болашақ экономикалық жағдайлар туралы барлық негізделген және расталатын ақпарат.

Қор ҚР Қаржы министрлігінің облигациялары және BBB- кредиттік рейтингі бар ҚРҰБ ноталары бойынша күтілетін кредиттік залалдарды есептеу кезінде тәуелсіз рейтингі бар эмитенттер үшін белгіленген PD қолданылады.

Әрбір есепті күнгі жағдай бойынша Қор бастапқы тану сәтінен бастап қаржы құралдары үшін кредиттік тәуекел өзгеруінің маңыздылығын бағалайды және оларды кредиттік тәуекел деңгейіне байланысты белгілі бір топтарға жіктейді.

1-кезеңге бастапқы тану кезінде кредиттік тәуекелі төмен және сатып алу сәтінен бастап тәуекелі айтарлықтай ұлғаймаған (тану сәтінде кредиттік құнсызданғандарды қоспағанда) қаржы құралдары жіктеледі.

2-кезеңге бастапқы тану сәтінен бастап кредиттік тәуекелдің едәуір ұлғаюы анықталған қаржы құралдары жіктеледі. Кредиттік тәуекелдің ұлғаюы әрбір қаржы құралы үшін көшу критерийлеріне сәйкес жеке айқындалатын болады.

3-кезеңге осындай қаржы құралы бойынша есептік болашақ ақша ағындарына теріс әсер еткен құнсызданудың бір немесе бірнеше оқиғасы анықталған қаржы құралдары жіктеледі. Сондай-ақ, бұл «СС» және одан төмен кредиттік рейтинг берілген қаржы құралдары.

Қордың қаржы активтерінің портфелі эмиссияға немесе эмитентке берілген сыртқы рейтингі бар ақша және қаржы құралдары есебінен қалыптастырылады.

Дефолт ықтималдығын (PD) айқындау үшін Қор бағалы қағаздар контрагентінің/эмитентінің ең нашар ресми сыртқы рейтингін пайдалануды көздейтін консервативтік тәсілді пайдаланады.

Кредиттік тәуекелді бастапқы тану сәтінен бастап едәуір ұлғайту критерийлері (сандық және сапалық):

- Бастапқы бағалау кезінде S&P немесе Moody's немесе Fitch BBB/Baa2/BBB және одан жоғары рейтингі бар қаржы активтері үшін қаржы активінің/контрагенттің/бағалы қағаздар эмитентінің рейтингінің екі және одан да көп кезеңге төмендеуі кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюы болып танылады;
- Бастапқы бағалау кезінде S&P немесе Moody's немесе Fitch BBB/Baa2/BBB төмен рейтингі бар қаржы активтері үшін қаржы активінің/контрагенттің/бағалы қағаздар эмитентінің рейтингінің бір кезеңге төмендеуі кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюы болып танылады;
- Техникалық кешіктірулерді қоспағанда, есептелген купонды төлеуді бір күннен кешіктіру.

Қаржы құралдарының құнсыздануының мынадай өлшемдері бар (сандық және сапалық):

- Есепті күнге СС және одан төмен рейтингі бар қаржы мекемелері;
- Рұқсат етілген мерзімі 90 күннен астам (купон үшін 5 күннен астам) кешіктірілгеннен кейін купонды/есептелген сыйақыны және/немесе негізгі борышты төлеуді одан әрі кешіктіру.

19 Қаржылық тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Амортизацияланған құны бойынша және өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері бойынша кредиттік тәуекелді бағалау (жалғасы)

Қазақстан Республикасының мемлекеттік бағалы қағаздары үшін, эмитенті квазимемлекеттік секторға жататын бағалы қағаздар, шет мемлекеттердің орталық/ұлттық банктері үшін рейтинг болмаған кезде PD (Probability of Default) көрсеткішінің есебі тәуелсіз рейтингті, сондай-ақ олар бойынша болжамды (Rating Outlook) пайдалануға негізделген.

Эмитенті мемлекеттік емес ұйым болып табылатын бағалы қағаздар эмитентінің рейтингі болмаған кезде PD (Probability of Default) көрсеткішінің есебі оның бас ұйымының рейтингін, сондай-ақ олар бойынша болжамды (Rating Outlook) не кредиттік құнсызданудың ұқсас белгілерімен байланысты ұқсас ұйымның рейтингін (деңгейі кредиттік тәуекел, өтеу тәсілі, кредит мерзімі және сыйақы мөлшерлемесі, географиялық орналасудың ұқсастығы және т.б.) пайдалануға негізделген.

Контрагентте сыртқы рейтинг болмаған кезде PD (Probability of Default) көрсеткішін есептеу кезінде ұқсас тәсіл қолданылады.

Қалған жағдайларда PD (Probability of Default) және LGD (Loss Given Default) көрсеткіштерін есептеу үшін ең жоғары мән (100%) ретінде қабылданады.

Бағалы қағаздар эмитентінде сыртқы кредиттік рейтинг болмаған және рейтингті баламалы әдіспен айқындау мүмкін болмаған жағдайда Bloomberg Default Risk (бұдан әрі - «DRSK») функциясын немесе DRSK ұқсас құралдарын пайдалана отырып провизияларды есептеуге жеке тәсіл қолданылады. Контрагентте сыртқы рейтинг болмаған кезде «DRSK» функциясы немесе кредиттік тәуекелді талдаудың басқа әдістері, мысалы қаржы коэффициенттерін бағалау және олардың қызметін талдау сияқты құралдарды пайдалана отырып, ұқсас жеке тәсіл қолданылады.

Бұл функция оның қаржылық есептілігінің деректерін негізге ала отырып және қаржылық коэффициенттерді негізге ала отырып, PD анықтауға мүмкіндік береді. «DRSK» функциясы эмитенттің/контрагенттің негізгі қаржылық көрсеткіштерін «Bloomberg» жүйесінен алынған сала бойынша орташа тарихи көрсеткіштермен салыстырады және ұқсас тарихи салалық деректер негізінде эмитент/контрагент бойынша PD көрсетеді.

Кредиттік тәуекелдің ең жоғары мөлшері

Қордың кредиттік тәуекелінің ең жоғары мөлшері нақты активтерге және жалпы нарықтық тәуекелдерге тән жеке тәуекелдерге байланысты айтарлықтай өзгеруі мүмкін.

Келесі кестеде баланстық қаржы активтері бойынша кредиттік тәуекелдің ең жоғары мөлшері берілген. Қаржылық жағдай туралы есепте көрсетілетін қаржы активтері үшін кредиттік тәуекелдің ең жоғары мөлшері қандай да бір есепке алу мен қамтамасыз етуді ескермегенде осы активтердің баланстық құнына тең.

Мың қазақстандық теңгемен	2025 жылғы 31 желтоқсан	2024 жылғы 31 желтоқсан
Ақша қаражаты және ақша қаражатының баламалары	216,951,216	94,829,960
Борыштық бағалы қағаздарға инвестициялар	1,471,389,045	1,464,877,789
Дебиторлық берешек	12,437,600	5,494,371

Қаржы активтерінің кредиттік рейтингтері

Қаржы активтері халықаралық танылған рейтингтік агенттіктер берген ағымдағы кредиттік рейтингтер ескеріле отырып жіктеледі. Ең жоғары ықтимал рейтинг – AAA. Қаржы активтерінің инвестициялық деңгейі AAA-дан BBB- дейінгі рейтингтерге сәйкес келеді. BBB- төмен рейтингі бар қаржы активтері алыпсатарлық деңгейге жатады.

Қордың қаржы активтерінің кредиттік рейтингтері 7, 8 және 9-ескертпелерде ашылған.

Нарықтық тәуекел

Қор нарықтағы жалпы және ерекше өзгерістер тәуекеліне ұшырайтын валюталық және нарықтық құралдар бойынша ашық позицияларға байланысты нарықтық тәуекелге ұшырайды.

19 Қаржылық тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Пайыздық тәуекел (жалғасы)

Пайдаға немесе залалға және капиталға (салықтарды шегергенде) пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруіне сезімталдығын талдау төменде ұсынылған (+/- теңгемен номинирленген құралдар бойынша 3%):

Мың қазақстандық теңгемен	2025 жылғы 31 желтоқсан		2024 жылғы 31 желтоқсан	
	Пайыз мөлшерлемесі + 3%	Пайыз мөлшерлемесі -3%	Пайыз мөлшерлемесі + 3%	Пайыз мөлшерлемесі -3%
Бағалы қағаздар:				
Пайдаға немесе залалға таза әсер	245,340	(245,340)	247,173	(247,173)
Капиталға таза әсер	245,340	(245,340)	247,173	(247,173)

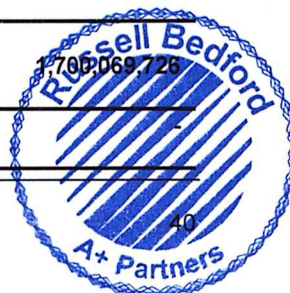
Сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелі көбінесе сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеру мониторингі арқылы басқарылады. Негізгі қаржы құралдары бойынша сыйақы мөлшерлемелерін қайта қарау мерзімдеріне қатысты қысқаша ақпарат мынадай түрде берілуі мүмкін:

Мың қазақстандық теңгемен	2025 жылғы 31 желтоқсан	2024 жылғы 31 желтоқсан
	1 жыл және одан жоғары	
Борыштық бағалы қағаздарға инвестициялар	45,950,267	45,063,883
Қаржы активтерінің жиыны	45,950,267	45,063,883
Қаржылық міндеттемелер жиыны	-	-
Жыл соңындағы пайыздық мөлшерлемелер бойынша таза алшақтық	45,950,267	45,063,883

Географиялық қатердің шоғырлануы

Активтер, міндеттемелер мен кредиттік сипаттағы міндеттемелер контрагент орналасқан елге сәйкес жіктелген. Төменде 2025 жылғы 31 желтоқсандағы және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қордың қаржылық активтері мен міндеттемелерінің географиялық шоғырлануын талдау берілген:

Мың қазақстандық теңгемен	Қазақстан	Басқа елдер	Жиыны 2025 жылғы 31 желтоқсан
			2024 жылғы 31 желтоқсан
Қаржы активтері			
Ақша қаражаты және ақша қаражатының баламалары	216,543,063	408,153	216,951,216
Борыштық бағалы қағаздарға инвестициялар	1,287,299,441	184,089,604	1,471,389,045
Дебиторлық берешек	12,437,600	-	12,437,600
Қаржы активтерінің жиыны	1,516,280,104	184,497,757	1,700,777,861
Қаржылық міндеттемелер жиыны	708,135	-	708,135
Баланстық қаржы құралдары бойынша таза позиция	1,515,571,969	184,497,757	1,700,069,726
Кредиттік сипаттағы міндеттемелер	-	-	-

19 Қаржылық тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Географиялық қатердің шоғырлануы (жалғасы)

Мың қазақстандық теңгемен	Қазақстан	Басқа елдер	Жиыны 2024 жылғы 31 желтоқсан
Қаржы активтері			
Ақша қаражаты және ақша қаражатының баламалары	94,829,960	-	94,829,960
Борыштық бағалы қағаздарға инвестициялар	1,257,985,370	204,764,051	1,462,749,421
Дебиторлық берешек	5,494,371	-	5,494,371
Қаржы активтерінің жиыны	1,358,309,701	204,764,051	1,563,073,752
Қаржылық міндеттемелер жиыны	174,244	-	174,244
Баланстық қаржы құралдары бойынша таза позиция	1,358,135,457	204,764,051	1,562,899,508
Кредиттік сипаттағы міндеттемелер	-	-	-

Өтімділік тәуекелі

Өтімділік тәуекелі - олар бойынша есеп айырысу ақша қаражатымен немесе өзге де қаржы активтерімен жүргізілетін қаржылық міндеттемелерге байланысты міндеттерді орындау кезінде Қорда қиындықтар туындайтын тәуекел. Өтімділік тәуекелі қаржы активін оның әділ құнына жақын баға бойынша дереу сатудың мүмкін еместігі нәтижесінде туындауы мүмкін. Қор өтімді қаражатқа қажеттілікті үнемі қадағалап отырады және басшылық кез келген алда болатын міндеттемелерді орындау үшін жеткілікті көлемде қаражаттың болуын қамтамасыз етеді.

Депозиторлар алдындағы міндеттемелерді жабу үшін арнайы резервтің жеткілікті деңгейін ұстап тұру өтімділік тәуекелін басқарудың негізгі міндеті болып табылады. Арнайы резервтің қажетті деңгейі Қордың ішкі нормативтік құжаттарына сәйкес есептеледі. Қордың арнайы резервін қалыптастырудың негізгі көзі қатысушы банктердің міндетті жарналары болып табылады.

Төмендегі кестеде 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өтеу мерзімдері бойынша қаржы құралдарын талдау берілген. Өтімділік тәуекелін және пайыздық тәуекелді одан әрі талдау ХҚЕС (IFRS) 7 «Қаржы құралдары: ақпаратты ашу» стандартына сәйкес төмендегі кестелерде берілген. Кестелерде көрсетілген сомалар қаржылық жағдай туралы есептегі сомалардан ерекшеленеді, өйткені осы ашу Қор тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісіне сәйкес әлі танымаған төлем мерзімдеріне (пайыздық төлемдерді қоса алғанда) сәйкес төлеуге жататын қаржылық активтер мен міндеттемелердің келісімшарттық сомаларын қамтиды.

Мың қазақстандық теңгемен	Талап етілгенге дейін және 1 айдан кем емес	1 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	12 айдан 5 жылға дейін	5 жылдан жоғары	Жиыны
Активтер						
Ақша қаражаты және ақша қаражатының баламалары	217,578,075	-	-	-	-	217,578,075
Борыштық бағалы қағаздарға инвестициялар	38,128,769	218,849,646	108,999,764	1,177,290,107	890,668,435	2,433,936,721
Дебиторлық берешек	12,437,600	-	-	-	-	12,437,600
Жиыны	268,144,444	218,849,646	108,999,764	1,177,290,107	890,668,435	2,663,952,396
Міндеттемелер						
Өзге де қаржылық міндеттемелер	708,135	-	-	-	-	708,135
Қаржылық міндеттемелер бойынша әлеуетті болашақ төлемдер жиыны	708,135	-	-	-	-	708,135
Қаржы құралдары бойынша өтімділіктің алшақтығы	267,436,309	218,849,646	108,999,764	1,177,290,107	890,668,435	2,663,244,261

19 Қаржылық тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Өтімділік тәуекелі (жалғасы)

Төмендегі кестеде 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өтеу мерзімдері бойынша қаржы құралдарын талдау берілген:

Мың қазақстандық теңгемен	Талап етілгенге дейін және 1 айдан кем емес	1 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	12 айдан 5 жылға дейін	5 жылдан жоғары	Жиыны
Активтер						
Ақша қаражаты және ақша қаражатының баламалары	94,955,073	-	-	-	-	94,955,073
Борыштық бағалы қағаздарға инвестициялар	16,247,507	333,352,272	45,130,693	975,243,832	885,739,364	2,255,713,668
Дебиторлық берешек	5,494,371	-	-	-	-	5,494,371
Жиыны	116,696,951	333,352,272	45,130,693	975,243,832	885,739,364	2,356,163,112
Міндеттемелер						
Өзге де қаржылық міндеттемелер	174,244	-	-	-	-	174,244
Қаржылық міндеттемелер бойынша әлеуетті болашақ төлемдер жиыны	174,244	-	-	-	-	174,244
Қаржы құралдары бойынша өтімділіктің алшақтығы	116,522,707	333,352,272	45,130,693	975,243,832	885,739,364	2,355,988,868

20 Капиталды басқару

Қордың жарияланған және шығарылған (төленген) жарғылық капиталының мөлшерін өзгерту (ұлғайту немесе азайту) Қазақстан Республикасының заңнамасына және Қордың Жарғысына сәйкес жүргізіледі. Резервтік капитал бөлінбеген таза кіріс есебінен Қордың жарияланған жарғылық капиталының кемінде бір пайызы мөлшерінде қалыптастырылады және Қор Акционерінің шешімімен белгіленген тәртіппен Қордың қызметіне байланысты шығындарды жабуға ғана арналады.

Қордың капиталды басқару саласындағы негізгі мақсаты оның оңтайлы құрылымын қолдау мақсатында үздіксіз қызметті жалғастыру мүмкіндігін қамтамасыз ету, сондай-ақ қатысушы банк барлық банк операцияларын жүргізуге арналған лицензиядан айырылған жағдайда депозиторларға кепілдік өтем төлеуді жүзеге асыру жолымен қаржы жүйесінің тұрақтылығын қамтамасыз ету болып табылады.

Мың қазақстандық теңгемен	2025 жылғы 31 желтоқсан	2024 жылғы 31 желтоқсан
Қатысушы банктердің жинақталған күнтізбелік жарналары	483,091,079	396,107,061
Мәжбүрлеп таратылатын банктің тарату комиссиясының өтеуінің жинақталған сомасы	73,859,333	69,449,633
Қатысушы банктер аударған өсімпұлдардың, айыппұлдардың жинақталған сомасы	84,031	76,534
Заңға сәйкес өз қаражаты есебінен қалыптастырылған резерв	55,600,000	55,600,000
Арнайы резервті қалыптастыруға жатқызылған Қордың жинақталған таза кірісі	960,683,640	638,901,905
Жиыны, арнайы өтеу резерві	1,573,318,083	1,160,135,133

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қордың арнайы резерві қатысушы банктердегі кепілдік берілетін депозиттердің жиынтық сомасының 5.6%-ын құрайды (2024 жылғы 31 желтоқсанда: 4.7%). Бұл ретте кепілдік берілген өтемді төлеу үшін арнайы резерв жеткіліксіз болған жағдайда, Қор Заңның 22-бабына сәйкес жарғылық капиталдың 70%-ы шегінде немесе Қор акционерінің шешімі бойынша өзге мөлшерде өз активтері есебінен шығыстарды көтеруге құқылы. Сонымен 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жарғылық капиталдың 70%-ын ескере отырып, Қордың арнайы резерві 1,738,374,162 мың теңгені немесе қатысушы банктердегі кепілдік берілетін депозиттердің жиынтық сомасының 6.2%-ын құрайды (2024 жылғы 31 желтоқсанда 1,325,191,213 мың теңге немесе 5.4%). Осылайша, 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өтеу көрсеткіші меншікті активтерді ықтимал пайдалануды ескере отырып та, сондай-ақ пайдаланусыз да осы көрсеткіштің Заңда белгіленген ең төменгі мөлшерінен 5% асады.

20 Капиталды басқару (жалғасы)

Басшылық Қордың жылдық қаржылық есептілігі бекітілгеннен кейін таза пайда арнайы резервке бөлінеді деп күтеді.

21 Шартты міндеттемелер

Салық міндеттемелері

Қазақстан Республикасының салық заңнамасы Қордың операциялары мен қызметіне қолдануда әртүрлі түсіндіру мүмкіндігіне жол береді. Осыған байланысты басшылық айқындаған салықтық ұстанымдар мен салықтық ұстанымдарды негіздейтін ресми құжаттамаға салық органдары дау айтуы мүмкін. Салықтық тексерулер тексеру жүргізу туралы шешім шығарылған жылдың алдындағы күнтізбелік бес жылды қамтуы мүмкін. Жекелеген жағдайларда тексерулер неғұрлым ұзақ кезеңдерді қамтуы мүмкін.

Басшылық осы қаржылық есептілікте көрсетілген салықтарды айқындау кезінде Қор пайдаланған түсіндірмелерді негізді деп есептейді.

Сот талқылаулары

Әдеттегі шаруашылық қызмет барысында Қор әртүрлі сот талқылауларының объектісі болуы мүмкін. Қор нақты мән-жайларды ескере отырып, елеулі міндеттемелердің туындау ықтималдығын бағалайды және міндеттемелерді реттеу үшін ресурстардың әкетілуі қажет болуы ықтимал және міндеттеме сомасы жеткілікті сенімділікпен өлшенуі мүмкін болған жағдайда ғана қаржылық есептілікте тиісті резервті көрсетеді.

Қор басшылығы нақты міндеттемелер, егер олар орын алатын болса, Қордың ағымдағы қаржылық жағдайына және қаржылық нәтижелеріне елеулі әсер етпейді деп пайымдайды. Осыған байланысты резервтер осы қаржылық есептілікте құрылмаған.

Операциялық жалдау бойынша міндеттемелер

Қордың ғимараты және автокөлігі операциялық жалдауда болады. Жалға алу, негізінен, бастапқы кезеңге бір жылға ресімделеді. Жалдау төлемдері, әдетте, нарықтық жалдау шарттарын көрсету үшін жыл сайын ұлғайтылады. Жалдау шартты жалдауды қамтымайды.

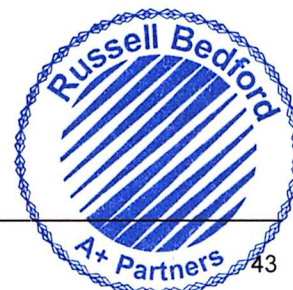
Климатқа байланысты мәселелер

Басшылық климаттың өзгеруі және экология саласындағы нормативтік-құқықтық актілерге өзгерістердің әсері қаржылық есептілікке елеулі әсер етпейді деп пайымдайды және қазіргі уақытта Қор қоршаған ортаға, халықтың денсаулығы мен қауіпсіздікке қатысты барлық қолданыстағы заңдар мен нормативтік актілерді сақтайды. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қор экологиялық талаптарға ұшырамады және климаттық мәселелерге байланысты ауыртпалық түсіретін келісімшарттарды анықтамады.

22 Әділ құн туралы ақпаратты ашу

Әділ құнды бағалау нәтижелері талданады және әділ құн сатысының деңгейлері бойынша былайша бөлінеді: (i) 1-деңгейге ұқсас активтер немесе міндеттемелер үшін белсенді нарықтарда бағаланатын (түзетілмейтін) бағалар бойынша бағалар жатады, (ii) 2-деңгейге - барлық пайдаланылатын мәнді бастапқы деректер тікелей немесе жанама түрде актив немесе міндеттемелер үшін бақыланатын болып табылатын (мысалы, бағалау негізінде алынған) модельдер көмегімен алынған бағалау және (iii) бақыланатын нарықтық деректерге негізделмеген бағалау болып табылатын 3-деңгейді бағалау (яғни бақыланбайтын бастапқы деректерге негізделген). Қаржы құралдарын әділ құн сатысының санаттары бойынша бөлу үшін басшылық пайымдауларды пайдаланады. Егер әділ құнды бағалау үшін елеулі түзетулерді талап ететін бақыланатын бастапқы деректер пайдаланылса, бұл бағалау 3-деңгейге жатады. Пайдаланылатын бастапқы деректердің маңыздылығы әділ құнды бағалаудың барлық жиынтығы үшін бағаланады.

2025 жылғы 31 желтоқсандағы және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қор басшылығының пікірі бойынша қаржылық есептілікте көрсетілген қаржылық активтер мен міндеттемелердің баланстық құны шамамен олардың әділ құнына тең.

23 Бағалау санаттары бойынша қаржы құралдарын ұсыну

ХҚЕС (IFRS) 9 сәйкес Қор өзінің қаржы активтерін мынадай санаттар бойынша жіктейді/бөледі: (а) пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері; (б) өзге де жиынтық кіріс арқылы бағаланатын қаржы активтері және (в) амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтері. «Пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері» санатының екі кіші санаты бар: (i) пайда немесе залал арқылы міндетті түрде әділ құн бойынша бағаланатын активтер және (ii) бастапқы тану кезінде осы санатқа жатқызылған активтер. Бұдан басқа, қаржылық жалдау бойынша дебиторлық борешек жеке санатқа бөлінген.

2025 жылғы 31 желтоқсанда борыштық бағалы қағаздарды қоспағанда, Қордың барлық қаржылық активтері мен қаржылық міндеттемелері амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржылық активтер санатына жатқызылды. Борыштық бағалы қағаздар өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері санатына жатқызылған.

24 Байланысты тараптармен операциялар

Тараптар, егер олар жалпы бақылауда болса немесе олардың біреуінің екіншісін бақылауға мүмкіндігі болса немесе екінші тарап қаржылық және операциялық шешімдер қабылдаған кезде елеулі ықпал етуі мүмкін болса, байланысты болып есептеледі. Байланысты тараптар арасындағы қатынастар болып табылуы мүмкін қатынастардың әрбір жағдайын қарау кезінде олардың заңдық нысанын ғана емес, осындай қатынастардың мазмұнын (мәнін) назарға алу қажет.

ХБЕС (IAS) 24 «Байланысты тараптар туралы ақпаратты ашу» стандартына сәйкес Қордың өзге де байланысты тараптарына Қазақстан Республикасының мемлекеттік ұйымдары, ұлттық компаниялары және Қазақстан Республикасы бақылайтын өзге де ұйымдар жатады.

ҚРҰБ Қорға елеулі ықпал етеді. Сонымен қатар, Қазақстан Республикасының мемлекеттік ұйымдары Қордың байланысты тараптары деп танылатын ұйымдарға бақылау жасайды.

Қор байланысты мемлекеттік ұйымдармен операцияларды ашудан алып тастамауды шешті.

Төменде 2025 жылғы 31 желтоқсандағы байланысты тараптармен операциялар бойынша қалдықтар көрсетілген:

Мың қазақстандық теңгемен		Тікелей бас ұйым	Жалпы бақылаудағы компаниялар	Өзге де байланысты тараптар
Ақша қаражаты және ақша қаражатының баламалары	14-15.25%	186,612,181	-	-
Борыштық бағалы қағаздарға инвестициялар	5.00-17.37%	-	172,637	1,220,803,000
Өзге де қаржы активтері		-	-	2,491,908
Өзге де міндеттемелер		12,334	16,094	147

Төменде 2025 жылғы байланысты тараптармен операциялар бойынша кірістер мен шығыстардың баптары көрсетілген:

Мың қазақстандық теңгемен		Тікелей бас ұйым	Жалпы бақылаудағы компаниялар	Өзге де байланысты тараптар
Пайыздық кірістер		21,986,750	-	125,962,063
Күнтізбелік жарналар бойынша кірістер		-	-	8,746,778
Өкімшілік және басқа операциялық шығыстар		139,341	221,073	132,056

24 Байланысты тараптармен операциялар (жалғасы)

Төменде байланысты тараптармен операциялар бойынша 2024 жылғы 31 желтоқсандағы қалдықтар көрсетілген:

Мың қазақстандық теңгемен		Тікелей бас ұйым	Жалпы бақылаудағы компаниялар	Өзге де байланысты тараптар
Ақша қаражаты және ақша қаражатының баламалары	14-15.25%	73,138,434	-	9
Борыштық бағалы қағаздарға инвестициялар	5.00-15.35%	-	519,774	1,203,795,381
Өзге де қаржы активтері		-	-	1,509,153
Өзге де міндеттемелер		9,936	22,422	138

Төменде 2024 жылғы байланысты тараптармен операциялар бойынша кірістер мен шығыстардың баптары көрсетілген:

Мың қазақстандық теңгемен		Тікелей бас ұйым	Жалпы бақылаудағы компаниялар	Өзге де байланысты тараптар
Пайыздық кірістер		7,474,121	-	111,422,638
Күнтізбелік жарналар бойынша кірістер		-	-	4,362,127
Әкімшілік және басқа операциялық шығыстар		144,261	265,233	110,546

Төменде негізгі басқару қызметкерлеріне сыйақы төлеу туралы ақпарат берілген.

Мың қазақстандық теңгемен	2025 жыл		2024 жыл	
	Шығыстар	Есептелген міндеттеме	Шығыстар	Есептелген міндеттеме
Қысқа мерзімді сыйақылар:				
- Жалақы	183,314	34,235	187,066	21,761
- Мемлекеттік зейнетақымен және әлеуметтік қамсыздандыруға арналған шығындар	22,613	-	21,079	-
Жиыны	205,927	34,235	208,145	21,761

Қысқа мерзімді сыйақылар басшылық тиісті қызметтер көрсеткен кезең аяқталғаннан кейін он екі ай ішінде толық көлемде төленуге жатады.

25 Есепті кезең аяқталғаннан кейінгі оқиғалар

2025 жылғы 31 желтоқсаннан кейін және осы қаржылық есептілікті бекіту күніне қаржылық есептілікте ашуға жататын оқиғалар жоқ.

